

Strategia rozwoju gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026-2036

Utila sp. z o.o.

ZŁOTNIKI KUJAWSKIE | 2025

Zamawiający:

Gmina Złotniki Kujawskie

Ul. Powstańców Wielkopolskich 6

88-180 Złotniki Kujawskie

Wykonawca:

Utila sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01

03-733 Warszawa

Złotniki Kujawskie, 2025

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Powiązania Strategii z założeniami dokumentów strategicznych i programowych wyższego szczebla	6
3. Synteza wniosków z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej	8
4. Wizja i misja	12
5. Cele i kierunki działań	13
6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	16
7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	28
8. Obszary strategicznej interwencji i polityka terytorialna	33
9. System realizacji Strategii	37
9.1. System wdrażania	37
9.2. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	37
9.3. System monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii	38
10. Ramy finansowe i źródła finansowania	43
11. Elementy graficzne	44

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026–2036 jest dokumentem o charakterze strategicznym, stanowiącym podstawę prowadzenia polityki rozwoju na obszarze gminy. Wpisuje się ona w szeroki proces planowania, który łączy diagnozę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej z prognozami i wyznacza fundament dla działań oraz projektów wspierających długofalowy rozwój gminy. Głównym celem niniejszego dokumentu jest wyznaczenie kierunków rozwoju gminy Złotniki Kujawskie w perspektywie kolejnych dziesięciu lat. Strategia została opracowana na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2025 r. poz. 198).

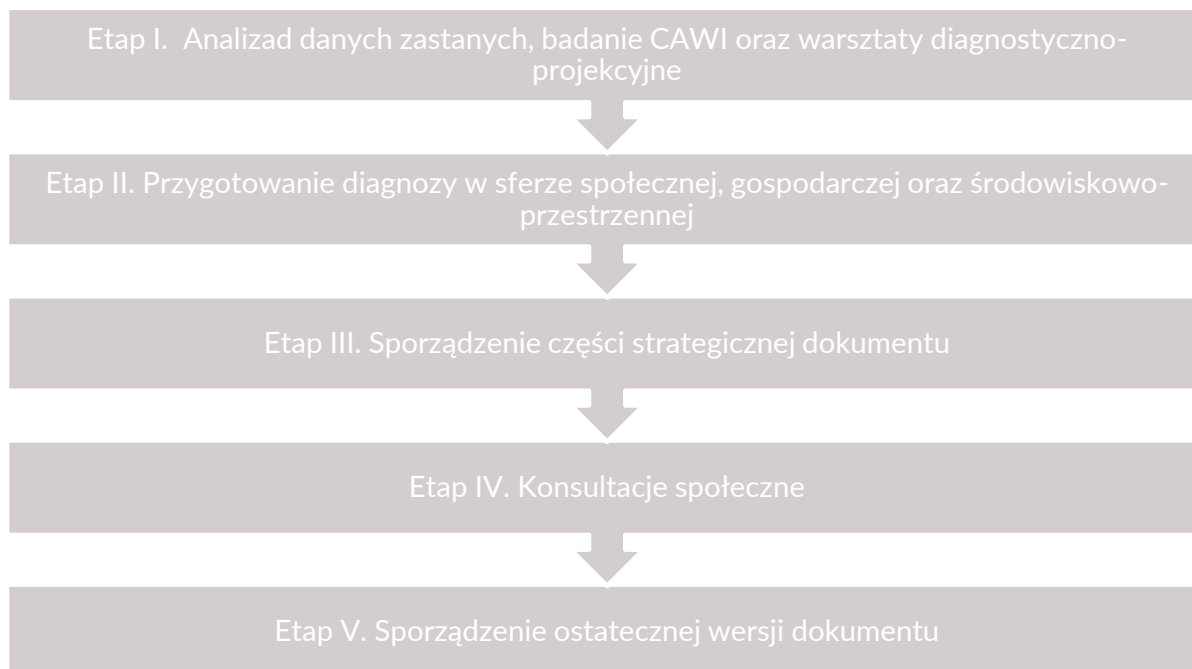
W Strategii została opracowana wizja i misja przyszłego rozwoju gminy Złotniki Kujawskie. Stanowią one punkt wyjścia wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kluczowych kierunków działań. Ich określenie zostało poprzedzone kompleksową diagnozą sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy, na podstawie której przeprowadzono analizę SWOT, identyfikującą mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla jej rozwoju. Praktyczną realizację założeń Strategii umożliwia opisany system wdrażania, obejmujący ramy finansowe oraz wskazanie możliwych źródeł finansowania planowanych działań.

Skuteczna realizacja Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie wymaga zaangażowania szerokiego grona interesariuszy, takich jak mieszkańcy, przedsiębiorcy, inwestorzy, samorządy czy organizacje pozarządowe. Ich współpraca ma kluczowe znaczenie nie tylko dla wdrażania założeń Strategii, lecz także dla wzmacniania więzi społecznych i poczucia współodpowiedzialności za przyszłość gminy. Aktywny udział wszystkich interesariuszy jest szczególnie istotny z perspektywy dostosowania działań rozwojowych do rzeczywistych potrzeb.

Kluczowe znaczenie w uzyskaniu rzetelnych danych przy analizie sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy Złotniki Kujawskie miało dobór jednostek referencyjnych, do których należały: gmina Rojewo, gmina Dąbrowa, powiat inowrocławski oraz województwo kujawsko-pomorskie. Porównania tych jednostek pozwoliły nie tylko trafnie ocenić bieżącą sytuację gminy, lecz także zidentyfikować dobre praktyki i realnie określić kierunki dalszego rozwoju, dostosowane do lokalnych uwarunkowań i wyzwań.

OPIS PROCESU TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY ZŁOTNIKI KUJAWSKIE

Przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026-2036 zostało podzielone na 5 etapów, zgodnie z poniższym schematem:

Początkowy etap działań stanowiło opracowanie Diagnozy gminy Złotniki Kujawskie na podstawie analizy sytuacji gminy w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Następnie została ona poszerzona o informacje pozyskane podczas badania ankietowego przeprowadzonego wśród pełnoletnich mieszkańców gminy, przedsiębiorców, seniorów oraz dzieci i młodzieży. Kolejnym elementem prac nad diagnozą były warsztaty diagnostyczno-projekcyjne, dotyczące wskazanych poniżej aspektów funkcjonowania gminy:

- **Sfera społeczna:**
 - Demografia
 - Polityka społeczna
 - Edukacja
 - Zdrowie
 - Kultura i dziedzictwo kulturowe
 - Sport i rekreacja
- **Sfera gospodarcza:**
 - Rynek pracy
 - Klimat inwestycyjny
 - Turystyka i promocja gminy
 - Rolnictwo
- **Sfera przestrzenno-funkcjonalna i środowiskowa**
 - Środowisko naturalne
 - Transport i mobilność
 - Infrastruktura sieciowa
 - Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Przygotowanie diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej umożliwiło kompleksowe opracowanie części strategicznej, wskazującej priorytety działań gminy w zakresie rozwoju na nadchodzące lata. Ostateczny kształt dokumentu został nadany za sprawą konsultacji społecznych, dzięki którym uwzględniono zgłoszone przez interesariuszy opinie i uwagi.

2. POWIĄZANIA STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH WYŻSZEGO SZCZEBLA

Strategia Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026-2036 jest w pełni zgodna z innymi dokumentami regulującymi politykę rozwoju na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Proponowane w ramach Strategii cele są spójne z zapisami zarówno Strategii Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do, Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego 2030+, jak i z dokumentami strategicznymi na szczeblu krajowym oraz europejskim (Tabela 1).

Tabela 1. Zgodność celów Strategii z dokumentami wyższego szczebla

Dokument	Zgodność celów
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt • Cel 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie • Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu • Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom • Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustoszczenie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej • Cel 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji • Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki • Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki • Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” • Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska • Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych • Cel 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego • Cel 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej • Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym • Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Dokument	Zgodność celów
	• Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną • Cel 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony • Cel 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 1. Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa; • Cel 2. Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności; • Cel 3. Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki.
Strategia rozwoju województwa kujawsko pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Cel 1. Skuteczna edukacja • Cel 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo • Cel 3. Konkurencyjna gospodarka • Cel 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko • Cel 5. Spójne i bezpieczne województwo
Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do 2020 roku	Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie są zgodne z: • Priorytet I: Zdrowe, aktywne i solidarne społeczeństwo oraz efektywne usługi • Priorytet II: Zrównoważony rozwój, spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna • Priorytet III: Tożsamość i dziedzictwo • Priorytet IV: Konkurencyjna otwarta na wyzwania gospodarka

Źródło: opracowanie własne

3. SYNTEZA WNIOSKÓW Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZO-PRZESTRZENNEJ

W niniejszym rozdziale przedstawiono kluczowe dane oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzenno-środowiskowej gminy Złotniki Kujawskie.

ASPEKTY SPOŁECZNE

W latach 2019-2023 odnotowywano w Gminie ujemny przyrost naturalny, a średnia liczba mieszkańców wyniosła 8 925 osób. W niewielkim stopniu przeważali mężczyźni nad liczbą kobiet. W Gminie zaobserwowano wzrastające obciążenie demograficzne, zarówno osobami w wieku poprodukcyjnym i w wieku nieprodukcyjnym. W analizowanych latach wzrosły one odpowiednio o 5,42% i 15,85%. Dodatkowo, Złotniki Kujawskie charakteryzują się stosunkowo niską i spadającą gęstością zaludnienia, wynoszącą w 2023 roku 65,1 osoby na 1 km². W kontekście salda migracji ciężko mówić o wyraźnym trendzie, jednak w 2023 roku przyjęło wartość ujemną.

W gminie Złotniki Kujawskie działają dwa przedszkola prowadzone przez jednostki samorządu gminnego i trzy publiczne szkoły podstawowe. Na terenie Gminy działa również niepubliczna szkoła podstawowa. W latach 2020-2023 nastąpił wzrost liczby dzieci w przedszkolach na 1 000 dzieci w wieku 3-6 lat o 8,87%. Zmniejsza się natomiast liczba dzieci w szkołach podstawowych oraz współczynnik skolaryzacji netto, który w 2019 wyniósł 93,96% a w 2023 77,10%, co daje spadek o 16,86 p.p.

W latach 2020-2024 wzrosła zarówno liczba udzielonych świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych. W sumie, odnotowano wzrost liczby przyznanych świadczeń socjalnych o 25,75%. Najczęściej przyznawano świadczenia z powodu ubóstwa, kolejnymi pod względem częstości udzielania świadczeń było bezrobocie i niepełnosprawność. W porównaniu z rokiem 2020 wzrosła liczba świadczeń z powodów: niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz zdarzeń losowych. Ponadto, 225 osobom przyznano zasiłek pielęgnacyjny przeznaczony dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. W Złotnikach Kujawskich prowadzone są dwa programy społeczne – Gminny Program Wspierania Rodziny i Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Mieszkańcy gminy Złotniki Kujawskie wykazują się najwyższą frekwencją w wyborach parlamentarnych, która jest niższa niż średnia dla województwa. Co więcej, frekwencja w wyborach samorządowych, mimo iż jest w Gminie najniższa ze wszystkich wyborów jest wyższa niż średnia dla ogółu powiatu i województwa. Może to świadczyć o większym niż przeciętna zaangażowaniu mieszkańców Złotników Kujawskich w życie swojej Gminy.

W ramach fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na terenie Gminy działają Gminny Ludowy Klub Sportowy PIAST Złotniki Kujawskie, Ludowy Klub Sportowy Cukrownik Tuczo, Stowarzyszenie „Tuczo, moje małe Kujawy”, Stowarzyszenie na Rzecz Środowiska Lokalnego Gminy Złotniki Kujawskie, Stowarzyszenie Lawenda Kujawska oraz Stowarzyszenie Zespołu Biesiadnego „Złoty Wiek”. W roku 2021 nastąpił gwałtowny spadek wysokości środków przyznanych organizacjom pozarządowym, jednak od tamtej pory rejestrowano stabilny wzrost przyznawanych środków. Mimo wzrostu liczby organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców, gmina Złotniki Kujawskie odznacza się ich niższą liczbą niż okoliczne gminy.

W kontekście bezpieczeństwa publicznego, w latach 2019-2023 odnotowano 108,14% wzrost wypadków drogowych na 100 000 ludności w powiecie inowrocławskim, do którego należą Złotniki Kujawskie. Niestety nie dysponujemy danymi dla konkretnych gmin. Z większym optymizmem można spojrzeć na dane dotyczące liczby wykroczeń i przestępstw – w 2023 roku odnotowano ich 92, co oznacza spadek o 22,70% w porównaniu z rokiem 2021, mimo występujących w tym okresie wahań. Posterunek Policji w Złotnikach Kujawskich w 2023 roku zatrudniał 9 policjantów, a w Ochotniczej Straży Pożarnej działało 16 strażaków.

ASPEKTY GOSPODARCZE

W gminie Złotniki Kujawskie w 2023 roku w gospodarce narodowej na 1 000 ludności pracowały 205,73 osoby i była to wartość niższa niż w okolicznych gminach, ogóle powiatu i województwa. Większym udziałem wśród pracujących odznaczały się kobiety niż mężczyźni. Natomiast udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był wyższy niż w większości wybranych jednostek referencyjnych – jego średnia wartość wynosiła 7,12%. Pomimo tego, gmina Złotniki Kujawskie odznaczała się najniższym udziałem bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 30. roku życia oraz średnią wartością udziału bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 50. roku życia.

W latach 2019-2023 gmina Złotniki Kujawskie charakteryzowała się obecnością najniższej liczby podmiotów gospodarki narodowej z sektora publicznego (średnio 17,71 podmiotów), przy jednocześnie jednej z najwyższych średnich liczebności podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego (912,25). Zarówno w obu sektorach zostały zarejestrowane jedne z wyższych przyrostów podmiotów gospodarki narodowej w analizowanym okresie. Spośród podmiotów gospodarki narodowej w gminie Złotniki Kujawskie dominowały spółki handlowe (średnio 44,89), przy czym dużą część stanowiły również spółki cywilne (średnio 33,84). Natomiast najniższą liczbą odznaczały się spółdzielnie (średnio 3,36). W porównaniu do jednostek referencyjnych gmina charakteryzowała się jedną z niższych liczb spółek handlowych i cywilnych, a także umiarkowaną liczbą spółdzielni. Analizując nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON, w latach 2019-2023 gmina Złotniki Kujawskie odznaczała się jedną z wyższych ich liczb (średnio 74,90), a przy tym najwyższym przyrostem tego wskaźnika na poziomie 10,28%.

W latach 2019-2023 dochody budżetu gminy Złotniki Kujawskie wzrosły o 40,22%, utrzymując się przy tym średnio na poziomie 53 637 558,90 zł. Wówczas udział źródeł własnych w dochodach budżetu gminy ogółem wynosił średnio 35,42%. Wzrostowi uległy również wydatki z budżetu gminy, jednak przyrost ten osiągnął wyższą wartość niż w przypadku dochodów, wynosząc 58,91%. W strukturze wydatków gminy Złotniki Kujawskie w analizowanych latach dominowały wydatki na oświatę i wychowanie (14 758 816,66 zł). Co więcej, analiza wydatków majątkowych inwestycyjnych wykazała, że w latach 2019-2023 gmina Złotniki Kujawskie odznaczała się najwyższymi spośród wszystkich analizowanych jednostek wydatkami majątkowymi inwestycyjnymi na 1000 ludności - średnio na poziomie 1 434 099,80 zł. Natomiast w kwestii pozyskiwanych zewnętrznych środków finansowych, gmina Złotniki Kujawskie w latach 2020-2024 charakteryzowała się wzrostem wysokości tych środków o 18,05%, przy czym utrzymywały się one średnio na poziomie 16 559 475,66 zł.

ASPEKTY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE I ŚRODOWISKOWE

Gmina Złotniki Kujawskie odznacza się typowo rolniczym charakterem – użytki rolne obejmują 9 617 ha. Natomiast na pozostałej powierzchni gruntów występują następujące formy użytkowania: lasy (857 ha), nieużytki (205 ha), tereny mieszkaniowe (74 ha) oraz tereny przemysłowe (29 ha). Do najważniejszych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Złotniki Kujawskie określonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego należą m.in. utrzymanie funkcji rolniczej, brak potrzeby wyznaczania nowych terenów mieszkaniowych oraz wspieranie rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia osób starszych.

W latach 2019–2023 na terenie gminy Złotniki Kujawskie występowały obszary chronione o powierzchni 0,14 ha do 2021 roku oraz 0,13 ha od 2022 roku. Na obszarze gminy znajdowało się również 18 pomników przyrody oraz użytki ekologiczne o powierzchni 18,45 ha do 2021 roku i 17,88 ha od 2022 roku. W analizowanych latach powierzchnia gminy Złotniki Kujawskie objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrosła o 5,88%, wynosząc średnio 1216,3 ha. Natomiast średni udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów wynosił w tym czasie 34,68%, a między rokiem 2019 a 2023 odnotowano wzrost tego udziału o 9,20 punktu procentowego.

Gmina Złotniki Kujawskie charakteryzuje się obecnością rozbudowanej i zróżnicowanej sieci drogowej, która obejmuje drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne i wewnętrzne, zapewniając dobrą

dostępność transportową zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej, co sprzyja mobilności mieszkańców oraz rozwojowi społeczno-gospodarczemu gminy. Wśród dróg lokalnych w latach 2020-2024 w gminie dominowały drogi o nawierzchni tłuczniowej (średnio 39,45 km) i bitumicznej (średnio 38,49 km). W analizowanym okresie transport publiczny był oparty na transporcie autobusowym oraz transporcie kolejowym. Transport autobusowy skupiał się przede wszystkim na łączeniu gminy Złotniki Kujawskie z gminą Inowrocław, z kolei transport kolejowy zapewniał połączenie Inowrocławia z Bydgoszczą. Przy powiązaniach komunikacyjnych należy również wspomnieć o obecności ścieżek rowerowych, których długość na 10 tys. km² w latach 2020-2024 wynosiła 0,012.

W latach 2019–2023 długość czynnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie Złotniki Kujawskie wynosiła średnio odpowiednio 174,3 km i 91,8 km. Należy przy tym zaznaczyć, że z sieci wodociągowej korzystało około 99,9% mieszkańców gminy, natomiast z sieci kanalizacyjnej – około 72%. Natomiast długość czynnej sieci gazowej w 2023 roku wyniosła 7476 metrów, a liczba odbiorców gazu wówczas wzrosła gwałtownie o 262% w porównaniu do roku poprzedniego.

PRIORYTETY ROZWOJOWE Z PERSPEKTYWY MIESZKAŃCÓW

Na podstawie wyników badania ankietowego przeprowadzonego w gminie Złotniki Kujawskie wskazać można kluczowe obszary wymagające dalszych działań rozwojowych. Mieszkańcy oceniają jakość życia w gminie umiarkowanie dobrze, szczególnie doceniając poczucie bezpieczeństwa, poziom oświaty oraz infrastrukturę sportową. Jednocześnie zauważalne są potrzeby w zakresie integracji społecznej i oferty kulturalnej, które zostały ocenione najniżej. Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach sportowych w szkołach, jednak niemal połowa z nich nie korzysta z oferty pozaszkolnej, a seniorzy zwracają uwagę na ograniczoną dostępność form aktywizacji i wsparcia.

Sfera gospodarcza wymaga poprawy, zwłaszcza lokalny rynek pracy i wsparcie przedsiębiorczości. Respondenci dostrzegają niewykorzystany potencjał turystyczny i rekreacyjny gminy, choć pozytywnie oceniają ofertę gastronomiczną oraz dostępność podstawowych usług. Przedsiębiorcy wskazują na bariery, takie jak brak wykwalifikowanej kadry, niewystarczająca infrastruktura oraz ograniczone wsparcie administracyjne. Mieszkańcy w badaniu ankietowym zwrócili uwagę na szeroki w ich mniemaniu dostęp do wodociągów i Internetu, natomiast negatywnie oceniono stan dróg, chodników, estetykę przestrzeni publicznych oraz bezpieczeństwo drogowe. Nisko oceniane są także sieć dróg rowerowych i transport publiczny, szczególnie z perspektywy seniorów. Mieszkańcy doceniają jakość powietrza i czystość otoczenia, jednak zauważają przeciętny poziom gospodarki odpadami oraz niską świadomość ekologiczną społeczności. Zwracają uwagę na potrzebę rozwoju odnawialnych źródeł energii i działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Istotne pozostają również rozwój oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej, działania proekologiczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznych. Za główne atuty gminy mieszkańcy uznają Lovendę Kujawską, dobrze funkcjonujące przedszkola, tereny rekreacyjne, rozbudowaną ofertę handlową i gastronomiczną oraz dostępność terenów zielonych. Dalsza modernizacja przestrzeni publicznych i infrastruktury rekreacyjno-sportowej powinny stanowić priorytety w planowaniu rozwoju gminy.

Mieszkańcy najczęściej korzystają z oficjalnej strony Urzędu Gminy oraz mediów społecznościowych jako podstawowych źródeł informacji, podczas gdy lokalne portale, prasa, tradycyjne tablice ogłoszeń oraz kontakty osobiste są mniej popularne.

Młodzież spędza wolny czas głównie na grach komputerowych, oglądaniu filmów i spotkaniach z rówieśnikami, uczestnicząc umiarkowanie w aktywnościach sportowych i zajęciach dodatkowych. Około połowa uczniów deklaruje zaangażowanie społeczne, jednak wyraża potrzebę większej liczby inicjatyw społecznych. Najczęściej wybierane miejsca spotkań to boiska, place zabaw oraz przestrzenie prywatne, co wskazuje na potrzebę rozwoju dedykowanych przestrzeni młodzieżowych. W zakresie edukacji dominują plany kontynuacji nauki w liceum lub technikum, choć znaczna część pozostaje niezdecydowana. Większość młodych rozważa wyjazd lub pozostaje niepewna co do swojej przyszłości w gminie, co podkreśla konieczność działań zwiększenia oferty zajęć dodatkowych, podniesienia jakości

nauczania oraz rozszerzenia dostępu do udogodnień szkolnych, takich jak szafki, zwiększając jej atrakcyjność dla młodzieży. Wskazano również potrzebę rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym budowy basenu, boisk sportowych, orlika oraz modernizacji skateparku i zwiększenia liczby miejsc rekreacyjnych. Młodzież wyraża także potrzebę rozwoju oferty kulturalnej poprzez organizację wydarzeń oraz utworzenie muzeum, galerii i kina. W obszarze zdrowia postulowana jest poprawa dostępu do usług medycznych, zwłaszcza leczenia autyzmu oraz funkcjonowania szpitala. W usługach handlowych oczekuje się uzupełnienia oferty o sklepy znanych sieci oraz lokalne punkty usługowe, a także rozwój terenów zielonych i poprawę czystości.

Poprawa jakości życia seniorów wymaga zwiększenia dostępności oraz różnorodności usług zdrowotnych, transportowych i społecznych dedykowanych osobom starszym. Priorytetem powinno być rozwijanie oferty zajęć ruchowych i rehabilitacyjnych wspierających sprawność fizyczną i samodzielność seniorów. Konieczne jest także zapewnienie efektywnego transportu umożliwiającego korzystanie z placówek medycznych oraz urzędów. Wsparcie powinno objąć rozwój opieki domowej oraz organizację warsztatów edukacyjnych i integracyjnych, odpowiadających na potrzeby kompetencji cyfrowych i kreatywnych zainteresowań seniorów. Warto rozważyć utworzenie dziennego domu pobytu oraz organizację wycieczek i form rekreacji grupowej, które mogą poprawić samopoczucie i jakość życia osób starszych.

Przedsiębiorcy podkreślają potrzebę wsparcia samorządowego poprzez ułatwienia administracyjne, obniżenie podatków i opłat lokalnych oraz pomoc w pozyskiwaniu dofinansowań. Proponują utworzenie tablic ogłoszeń ułatwiających komunikację między firmami i mieszkańcami oraz rozwinięcie obecności urzędu gminy w mediach społecznościowych. Wskazują również na konieczność stworzenia katalogu lokalnych przedsiębiorstw na stronie internetowej urzędu oraz uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego sprzyjającego rozwojowi działalności produkcyjnej, magazynowej i logistycznej.

4. WIZJA I MISJA

Wizja ukazuje przyszły kształt gminy, uwzględniając upływ czasu i możliwe zmiany. To pożądaný obraz obszaru, do którego zmierzają uczestnicy procesu tworzenia Strategii rozwoju – poprzez realizację określonych celów, zakładając sprzyjające warunki zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Opisowa forma wizji gminy Złotniki Kujawskie w 2036 roku koncentruje się na kluczowych aspektach rozwoju tego terenu.

Wizja Gminy Złotniki Kujawskie w 2036 roku

W 2036 roku Złotniki Kujawskie to atrakcyjna, zielona i przyjazna do życia gmina wiejska, w której mieszkańcy korzystają z nowoczesnych usług publicznych, aktywnie uczestniczą w życiu społecznym, a lokalna gospodarka rozwija się w oparciu o potencjał endogeniczny.

Dzięki spójnemu planowaniu przestrzennemu, inwestycjom w infrastrukturę, ochronie środowiska oraz rozwojowi turystyki, gmina jest miejscem równowagi między dynamicznym rozwojem a troską o wspólne dobro i przyszłe pokolenia

Misja w sposób ogólny określa nadrzędny cel, który ma służyć realizacji wizji rozwoju gminy Złotniki Kujawskie do roku 2036 oraz definiuje rolę gminy wobec jej mieszkańców. Przedstawiona misja stanowi podstawowy kierunek rozwoju oraz wyraz aspiracji i zobowiązań wspólnoty samorządowej.

Misja Gminy Złotniki Kujawskie w 2036 roku

Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom poprzez rozwój nowoczesnej infrastruktury, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości i rolnictwa, aktywizację społeczną oraz ochronę środowiska. Budowa silnej, zintegrowanej wspólnoty, wykorzystującej potencjał cyfrowy i ekologiczne rozwiązania oraz dbającej o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze gminy.

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja długofalowego i zrównoważonego rozwoju gminy Złotniki Kujawskie wymaga jasnego określenia priorytetów oraz spójnej strategii działania. Cele strategiczne stanowią fundament dla planowania i wdrażania działań, które pozwolą skutecznie odpowiadać na potrzeby mieszkańców, wspierać rozwój gospodarczy, chronić środowisko oraz promować gminę jako atrakcyjne miejsce do życia i odwiedzin. Tabela 2 przedstawia cztery kluczowe cele strategiczne wraz z celami operacyjnymi, które w kompleksowy sposób odpowiadają na wyzwania i potencjały gminy.

Tabela 2. Cele strategiczne rozwoju gminy Złotniki Kujawskie

Cele strategiczne	Cele operacyjne
1. Wysoka jakość życia mieszkańców gminy	1.1. Spójna i aktywna polityka społeczna 1.2. Odpowiedź na wyzwania demograficzne 1.3. Wspieranie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej 1.4. Dostępne i nowoczesne usługi zdrowotne 1.5. Edukacja dostosowana do potrzeb lokalnych społeczności 1.6. Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 1.7. Realizacja działań koncepcji Smart Village Złotniki Kujawskie 1.8. Rozbudowa infrastruktury technicznej i transportowej
2. Rozwój gospodarczy oparty na lokalnym potencjale	2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji 2.2. Wzmacnianie rolnictwa i dziedzictwa wiejskiego 2.3. Rozwój nowoczesnej i zrównoważonej energetyki
3. Zielona gmina	3.1. Ochrona i odbudowa zasobów środowiska naturalnego 3.2. Zintegrowane planowanie przestrzenne i estetyka przestrzeni publicznej 3.3. Zrównoważony rozwój stref zamieszkania i otwartych terenów wiejskich
4. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej i promocji	4.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej 4.2. Kreowanie silnej i rozpoznawalnej marki gminy 4.3. Wsparcie dla działań promujących lokalne dziedzictwo i inicjatywy społeczne

Źródło: opracowanie własne

Zapewnienie wysokiego standardu życia jest podstawowym zadaniem każdej jednostki samorządowej. W gminie Złotniki Kujawskie priorytetem jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi społeczności lokalnej poprzez dostęp do nowoczesnych usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych oraz szeroką ofertę kulturalną i rekreacyjną. Wspieranie integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz rozwój infrastruktury sprzyja budowaniu silnej i zintegrowanej wspólnoty. Poszczególne działania w ramach osiągnięcia celu wysokiej jakości życia mieszkańców gminy przedstawia poniższa Tabela 3.

Tabela 3. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców gminy

Cel operacyjny	Kierunek działania
1.1. Spójna i aktywna polityka społeczna	1.1.1. Rozwój wysokiej jakości usług społecznych 1.1.2. Wzmocnienie kompetencji kadr związanych z usługami społecznymi 1.1.3. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu 1.1.4. Stworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy
1.2. Odpowiedź na wyzwania demograficzne	1.2.1. Zwiększenie dostępności miejsc w żłobkach 1.2.2. Stworzenie klubu malucha 1.2.3. Wprowadzenie karty mieszkańca

Cel operacyjny	Kierunek działania
1.3. Wspieranie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej	1.3.1. Wspieranie inicjatyw lokalnych (finansowe, rzeczowe, merytoryczne) 1.3.2. Rozwój organizacji pozarządowych i grup nieformalnych 1.3.3. Poprawa dostępności świetlic wiejskich
1.4. Dostępne i nowoczesne usługi zdrowotne	1.4.1. Edukacja prozdrowotna i działania profilaktyczne 1.4.2. Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów 1.4.3. Rozszerzenie oferty opieki medycznej, w tym teleporady i wizyty domowe 1.4.4. Rozwój opieki żłobkowej
1.5. Edukacja dostosowana do potrzeb lokalnych społeczności	1.5.1. Rozszerzenie oferty edukacyjnej w szkołach podstawowych 1.5.2. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i rozwijających zainteresowania 1.5.3. Szkolenia i rozwój kompetencji nauczycieli 1.5.4. Stworzenie UTW lub innej formy edukacyjnej skierowanej do seniorów, w szczególności w zakresie edukacji cyfrowej
1.6. Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	1.6.1. Modernizacja i budowa placów zabaw 1.6.2. Budowa amfiteatru 1.6.3. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego 1.6.4. Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej 1.6.5. Organizacja wydarzeń kulturalnych i festiwali gminnych
1.7. Realizacja działań koncepcji Smart Village Złotniki Kujawskie	1.7.1. Utworzenie klubu młodzieżowego 1.7.2. Stworzenie przestrzeni do spotkań seniorów 1.7.3. Artystyczne półkolonie dla dzieci i młodzieży 1.7.4. Stworzenie Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji (LOWE) 1.7.5. Wydzielenie i doposażenie pomieszczeń na potrzeby Kół Gospodyń Wiejskich (KGW)
1.8. Rozbudowa infrastruktury technicznej i transportowej	1.8.1. Poprawa bezpieczeństwa drogowego (przejścia, skrzyżowania) 1.8.2. Dalsza rozbudowa i modernizacja dróg gminnych 1.8.3. Zapewnienie komunikacji po obu stronach torów 1.8.4. Rozwój komunikacji publicznej 1.8.5. Rozbudowa infrastruktury sieciowej (wodociągi, kanalizacja, światłowód)

Źródło: opracowanie własne

Dynamiczny i trwały rozwój gospodarczy gminy opiera się na wykorzystaniu lokalnych zasobów oraz wspieraniu przedsiębiorczości i rolnictwa. W ramach celu 2 (Tabela 4) podejmowane są działania mające na celu tworzenie korzystnych warunków inwestycyjnych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz rozwój nowoczesnej, zrównoważonej energetyki. Wzmocnienie lokalnej gospodarki sprzyja stabilności ekonomicznej i poprawie jakości życia mieszkańców.

Tabela 4. Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy oparty na lokalnym potencjale

Cel operacyjny	Kierunek działania
2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji	2.1.1. Stworzenie strefy ekonomicznej 2.1.2. Utworzenie klubu przedsiębiorczości 2.1.3. Wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej
2.2. Wzmacnianie rolnictwa i dziedzictwa wiejskiego	2.2.1. Promocja sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych 2.2.2. Wspieranie tworzenia grup producenckich 2.2.3. Rozwój rolnictwa ekologicznego i ekstensywnego
2.3. Rozwój nowoczesnej i zrównoważonej energetyki	2.3.1. Inwestycje w odnawialne źródła energii 2.3.2. Tworzenie farm fotowoltaicznych na nieużytkach i gruntach V klasy 2.3.3. Budowa biogazowni rolniczych

Źródło: opracowanie własne

Ochrona środowiska naturalnego oraz racjonalne zarządzanie przestrzenią są niezbędne dla zapewnienia trwałego i zdrowego rozwoju gminy. Zielona gmina (Tabela 5) to miejsce, gdzie podejmowane są konsekwentne działania na rzecz ochrony przyrody, ograniczenia negatywnego wpływu działalności

człowieka na środowisko oraz zrównoważonego planowania przestrzennego. W ten sposób Złotniki Kujawskie dbają o swoje dziedzictwo przyrodnicze oraz jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń.

Tabela 5. Cel strategiczny 3. Zielona gmina

Cel operacyjny	Kierunek działania
3.1. Ochrona i odbudowa zasobów środowiska naturalnego	3.1.1. Działania na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu
	3.1.2. Rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)
	3.1.3. Promocja programu „Czyste powietrze”
	3.1.4. Edukacja ekologiczna mieszkańców
	3.1.5. Budowa zbiorników retencyjnych
3.2. Zintegrowane planowanie przestrzenne oraz rozwój stref zamieszkania	3.2.1. Zwiększenie powierzchni obszarów objętych Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP)
	3.2.2. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy
	3.2.3. Wprowadzenie stref zamieszkania na osiedlach

Źródło: opracowanie własne

Budowanie pozytywnego wizerunku gminy oraz rozwój infrastruktury turystycznej to kluczowe elementy zwiększające jej konkurencyjność i rozpoznawalność w regionie. W ramach tego celu realizowane są działania mające na celu rozwój sieci szlaków i ścieżek turystycznych oraz promocję lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych. Wzmacnianie kapitału społecznego oraz aktywność lokalnych społeczności dodatkowo wspiera budowę silnej marki gminy jako miejsca przyjaznego turystom i mieszkańcom. Poszczególne kierunki działań w ramach wzmacniania atrakcyjności turystycznej i promocji gminy przedstawia poniższa Tabela 6.

Tabela 6. Cel strategiczny 4. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej i promocji

Cel operacyjny	Kierunek działania
4.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej	4.1.1. Budowa i oznakowanie szlaków oraz ścieżek turystycznych
	4.1.2. Rozbudowa infrastruktury rowerowej
	4.1.3. Stworzenie aplikacji informacyjnej/turystycznej
	4.1.4. Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych
	4.1.5. Utworzenie terenu do sportów motorowych (cross)
4.2. Kreowanie silnej i rozpoznawalnej marki gminy	4.2.1. Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego przyrodniczo i inwestycyjnie
	4.2.2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój gminy
4.3. Wsparcie dla działań promujących lokalne dziedzictwo i inicjatywy społeczne	4.3.1. Uruchomienie systemu grantowego dla inicjatyw oddolnych
	4.3.2. Wspieranie aktywności lokalnych liderów i grup nieformalnych
	4.3.3. Rozwój oferty wydarzeń integrujących społeczność

Źródło: opracowanie własne

6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

STRUKTURA OSADNICZA

Gmina Złotniki Kujawskie zajmuje powierzchnię 13 556 ha i liczy 8 750 mieszkańców. Jej strukturę osadniczą tworzy 28 miejscowości, spośród których największe to: Złotniki Kujawskie (2 533 mieszkańców) oraz Tuczno (1 335 mieszkańców). Kolejne pod względem liczby ludności są: Niszczewice (446), Rucewo (358), Jordanowo (323) i Lisewo Kościelne (318). Stan ludności na rok 2024 w poszczególnych miejscowościach gminy Złotniki Kujawskie przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Liczba ludności zameldowanych w poszczególnych miejscowościach gminy Złotniki Kujawskie, 2024 rok

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności
1	Złotniki Kujawskie	2 533
2	Tuczno	1 335
3	Niszczewice	446
4	Rucewo	358
5	Jordanowo	323
6	Lisewo Kościelne	318
7	Gniewkówiec	290
8	Pęchowo	284
9	Będzitowo	256
10	Mierzwin	252
11	Rucewko	242
12	Tarkowo Górne	215
13	Dąbrówka Kujawska	203
14	Palczyn	202
15	Krażkowo	196
16	Leszcze	192
17	Dobrogościce	179
18	Broniewo	172
19	Tupadły	130
20	Helenowo	120
21	Będzitówek	103
22	Podgaj	90
23	Krężoły	87
24	Dźwierzchno	84
25	Kobelniki	62
26	Karczówka	41
27	Popowiczki	22
28	Bronimierz	15
Ogółem	Gmina Złotniki Kujawskie	8 750

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Złotniki Kujawskie za rok 2024

Podstawowe funkcje usługowe koncentrują się głównie w Złotnikach Kujawskich i Tucznie. W tych miejscowościach zlokalizowane są największe skupiska obiektów infrastruktury społecznej – handlowo-usługowej, oświatowej, sportowo-rekreacyjnej oraz ochrony zdrowia. Przychodnie zdrowia funkcjonują w Złotnikach Kujawskich i Tucznie, a jedyna apteka znajduje się w Złotnikach Kujawskich.

Złotniki Kujawskie, jako jedyna miejscowość w gminie Złotniki Kujawskie, zostały zaliczone do hierarchii sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego. Funkcjonują one jako **ośrodek lokalny**, czyli miejscowość stanowiąca siedzibę gminy, niezaliczona do wyższych poziomów hierarchicznych, którymi są:

- Ośrodki stołeczne województwa
- Ośrodki regionalne
- Ośrodki powiatowe
- Ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe

Pełnią rolę miejsca koncentracji działalności ukierunkowanej na obsługę mieszkańców gminy, w tym również obsługę rolnictwa. Oddziaływanie tego ośrodka tylko sporadycznie wykracza poza granice administracyjne gminy. Ich rolą jest stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie gminy oraz kształtowanie jakości życia mieszkańców i konkurencyjności gospodarki na poziomie gminy.¹

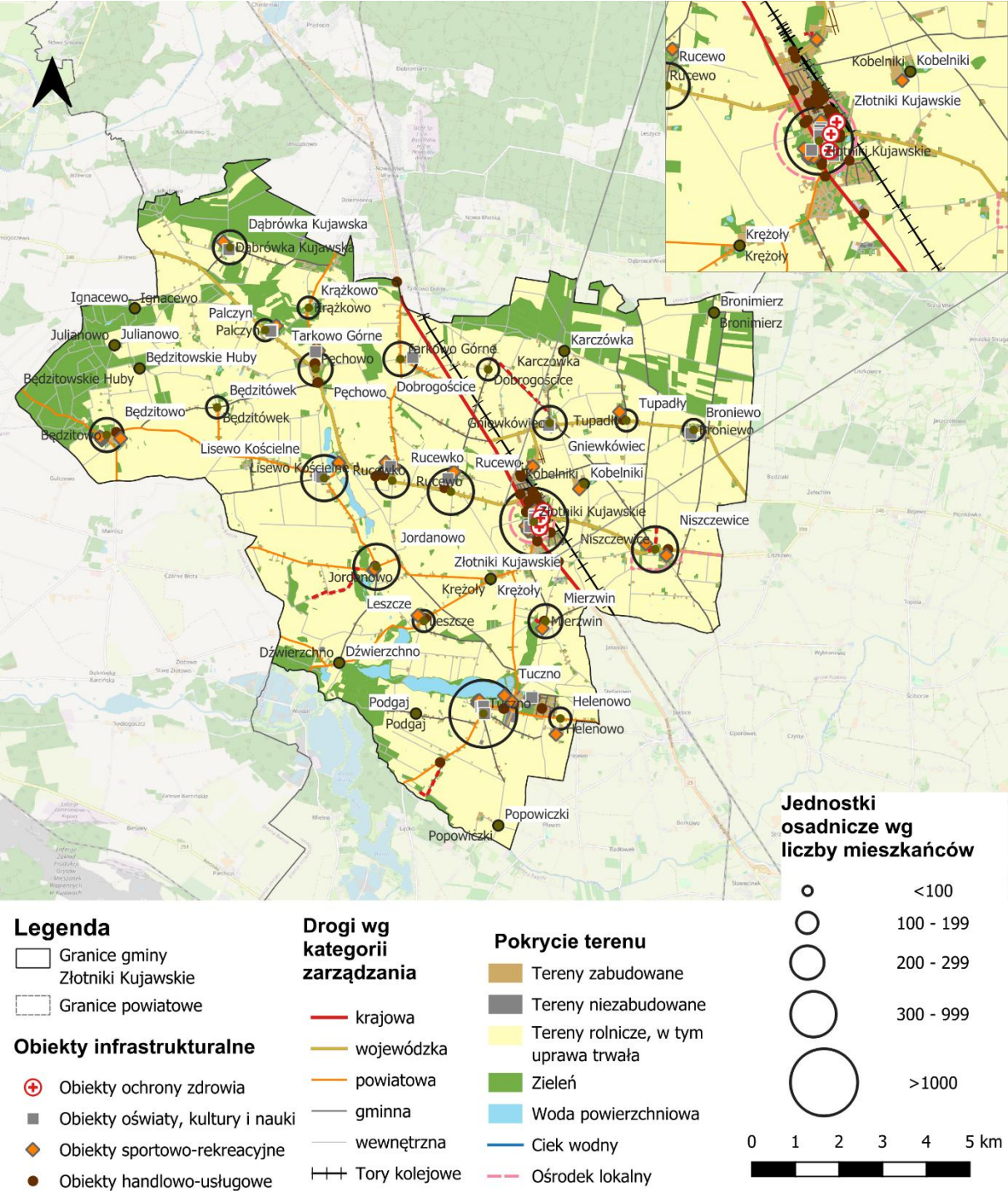
Na terenie gminy działają trzy publiczne szkoły podstawowe: w Złotnikach Kujawskich (im. Karola Urbańskiego), Gniewkówcu (im. Janusza Korczaka) oraz Tucznie (im. Justyny Wichlińskiej). Dodatkowo funkcjonuje niepubliczna szkoła podstawowa w Lisewie Kościelnym (im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego). W gminie działają również dwa przedszkola.

Działalność kulturalna prowadzona jest głównie przez Bibliotekę Publiczną Gminy – Międzypokoleniowe Centrum Kultury oraz placówki oświatowe. W gminie działa 15 świetlic. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną tworzą dwa kluby sportowe, dwa stadiony, dwie sale gimnastyczne oraz kilka placów zabaw.

Obszary o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zidentyfikowano w miejscowościach: Broniewo, Gniewkówiec, Krężoły, Lisewo Kościelne, Niszczewice, Pęchowo, Rucewko, Rucewo, Tuczo oraz Złotniki Kujawskie. Strukturę osadniczą gminy Złotniki Kujawski przedstawia poniższa Mapa 1.

¹ Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, str. 103

Mapa 1. Struktura osadnicza gminy Złotniki Kujawskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Teren gminy Złotniki Kujawskie charakteryzuje się korzystnymi warunkami glebowymi, z dominacją gleb o dobrej i bardzo dobrej klasie bonitacyjnej. Uwarunkowania te sprzyjają rozwojowi rolnictwa, które odgrywa ważną rolę w strukturze gospodarczej gminy. Na jej obszarze działa 575 gospodarstw rolnych, z czego 573 to gospodarstwa indywidualne. Łącznie zajmują one 10 623 ha użytków rolnych, a przeciętna powierzchnia gospodarstwa wynosi 19,39 ha. Produkcja roślinna zdominowana jest przez uprawę zbóż, natomiast w hodowli zwierząt największy udział mają bydło oraz trzoda chlewna.

Teren gminy charakteryzuje się wysoką jakością gleb, w dużej mierze należących do I oraz II klasy bonitacyjnej. Jedynie w północno-zachodniej części gminy występują grunty o niższej jakości, jednak i tam występują tereny rolnicze, w tym uprawa trwała.

Gmina Złotniki Kujawskie należy do najbardziej bezleśnych obszarów województwa kujawsko-pomorskiego – lasy zajmują zaledwie 857 ha, co stanowi 6,3% powierzchni gminy, a dodatkowe 30 ha to grunty zadrzewione i zakrzewione. Jest to jeden z najniższych wskaźników lesistości w regionie.

Lasy występują w rozproszeniu, bez większych zwartych kompleksów. Największy obszar leśny znajduje się w północno-zachodniej części gminy. Teren gminy znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Solec Kujawski, w podziale na Leśnictwa: Dobromierz, Leszyce i Dąbrowa. Przeważają siedliska lasu mieszanego świeżego, z dominacją sosny – głównie drzewostany kilkudziesięcioletnie i starsze. W południowo-wschodniej części gminy oraz w dolinie Noteci istnieje ograniczony potencjał do dalszych zalesień, głównie na gruntach mniej przydatnych rolniczo i z uwzględnieniem wymogów ochrony przeciwpowodziowej.

Teren Gminy ukształtowany został przez procesy polodowcowe, tworząc m.in. pagórki morenowe, rynny jeziorne i doliny rzeczne. Szczególnie cenne pod względem krajobrazowym są obszary w rejonie Tucznia, Lisewa Kościelnego i miejscowości Leszcze, gdzie występuje sieć jezior, zbiorowiska leśne, a także pomniki przyrody.

Choć obszar Gminy nie został objęty żadną z form ochrony przyrody o randze krajowej (brak parków krajobrazowych, rezerwatów i obszarów chronionego krajobrazu), występują tu lokalne formy ochrony, takie jak pomniki przyrody i użytki ekologiczne, które pełnią istotną funkcję w zachowaniu lokalnych zasobów środowiska naturalnego.

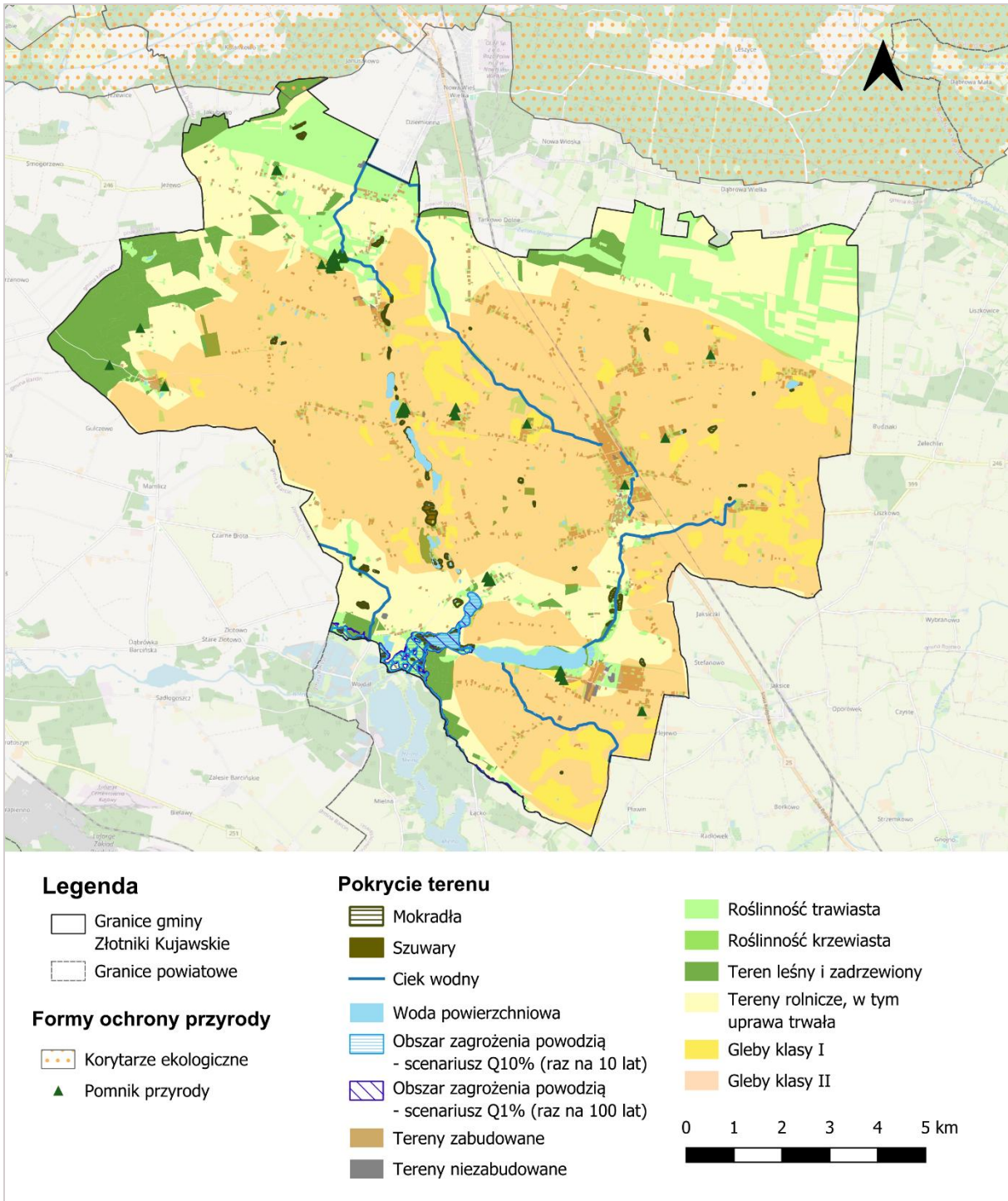
Gmina w niewielkim zakresie, od północnej strony, przecinana jest przez krajowy korytarz ekologiczny GKPnC-16 „Lasy Nadnoteckie”, przebiegający równoleżnikowo.

Zagrożenie powodziowe na terenie Gminy jest ograniczone i dotyczy przede wszystkim doliny rzeki Noteć oraz ujściowych odcinków jej dopływów i urządzeń melioracyjnych. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują głównie użytki zielone, które są w minimalnym stopniu zagospodarowane – występują tam jedynie pojedyncze drogi i elementy infrastruktury technicznej. Tereny te pozostają niezabudowane.

Gmina Złotniki Kujawskie położona jest w całości na obszarze niedoboru wody dla rolnictwa, zdefiniowanego na poziomie opracowywania Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Zalicza się do OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa, identyfikowanych na poziomie województwa.

Powiązania przyrodnicze w gminie Złotniki Kujawskie przedstawia poniższa Mapa 2.

Mapa 2. Powiązania przyrodnicze w gminie Złotniki Kujawskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

Do terenów gminy Złotniki Kujawskie położonych w regionie wodnym Noteci (dorzecze Odry) zastosowanie ma **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry** (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), **Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry** (Dz. U. z 2022 r. poz. 2714) oraz **Plan przeciwdziałania skutkom suszy** (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry to dokument strategiczny opracowany na podstawie Ramowej Dyrektywy Wodnej UE oraz ustawy Prawo wodne, który wyznacza kierunki działań mających na celu ochronę i poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych w dorzeczu Odry. Plan zawiera kompleksową analizę stanu wód, identyfikację presji i zagrożeń, określenie celów środowiskowych oraz zestaw działań naprawczych i inwestycyjnych, takich jak modernizacja oczyszczalni ścieków, ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych, renaturyzacja cieków wodnych czy ochrona obszarów szczególnie wrażliwych, w tym ujęć wody pitnej i kąpielisk. Dokument uwzględnia również obszary

chronione, w tym sieć Natura 2000, oraz wskazuje mechanizmy monitorowania i oceny skuteczności wdrażanych działań. Jego realizacja ma zapewnić zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, poprawę jakości życia mieszkańców oraz zgodność z europejskimi standardami ochrony środowiska.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry obejmuje przegląd i aktualizację wstępnej oceny ryzyka powodziowego oraz map zagrożenia i ryzyka, a także analizę obecnych i przyszłych zagrożeń. Uwzględnia identyfikację obszarów problemowych wymagających pilnych działań oraz ocenę postępów w realizacji celów wyznaczonych w pierwszym cyklu planistycznym. Dokument określa cele zarządzania ryzykiem powodziowym, przedstawia katalog działań inwestycyjnych i organizacyjnych wraz z możliwymi źródłami finansowania oraz opisuje mechanizmy monitorowania postępów i oceny skuteczności za pomocą odpowiednich wskaźników. Zawiera również zapisy dotyczące działań informacyjno-promocyjnych, konsultacji społecznych, współpracy międzynarodowej z Niemcami i Czechami, a także koordynacji z innymi dokumentami planistycznymi w gospodarce wodnej. Ważnym elementem planu jest analiza wpływu zmian klimatu na zagrożenie powodziowe. Jego nadrzędnym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa ludności i infrastruktury w dorzeczu Odry poprzez skuteczne i zintegrowane zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje obszar całej Polski i ma na celu zmniejszenie skutków suszy oraz poprawę gospodarowania zasobami wodnymi. Zawiera diagnozę obecnego stanu wód, analizę zagrożenia suszą hydrologiczną, rolniczą i hydrogeologiczną, a także identyfikację obszarów szczególnie narażonych. Dokument określa cele oraz katalog działań technicznych i nietechnicznych, m.in. rozwój retencji, modernizację systemów melioracyjnych i nawadniających, ochronę ekosystemów zależnych od wód, racjonalizację zużycia wody, a także zwiększenie świadomości społecznej poprzez edukację i systemy ostrzegania. Plan wskazuje także potencjalne źródła finansowania oraz mechanizmy monitorowania postępów. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie strat gospodarczych i środowiskowych wynikających z suszy oraz zapewnienie lepszego przygotowania kraju na jej skutki w przyszłości. Według danych Planu przeciwdziałania skutkom suszy cały obszar gminy Złotniki Kujawskie podlega silnemu zagrożeniu suszą

Należy podkreślić, że wszystkie powyższe dokumenty podlegają cyklicznym przeglądom i aktualizacji – zgodnie z wymogami prawa unijnego i krajowego – tak, aby mogły odpowiadać na zmieniające się uwarunkowania środowiskowe, klimatyczne i społeczne oraz zapewniały skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi.

Obszar gminy Złotniki Kujawskie obejmuje siedem Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), z których większość posiada status naturalnych części wód (NAT). Większość z nich charakteryzuje się jednak złym stanem, a we wszystkich przypadkach występuje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. We wszystkich JCWP odnotowano presję na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii oraz na obszary chronione, natomiast w większości stwierdzono również presję na elementy biologiczne związane z fizykochemią, a także na same elementy fizykochemiczne. W zakresie wód podziemnych (JCWPd) na terenie gminy zidentyfikowano dwa obszary: GW200045 oraz GW600043. Pierwszy z nich cechuje się dobrym stanem chemicznym i nie jest zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych. Drugi natomiast charakteryzuje się słabym stanem chemicznym i jest zagrożony nieosiągnięciem celów zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Dodatkowo GW200045 podlega mniejszej presji znaczącej niż GW600043. Szczegółowe dane dotyczące Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) zawiera **Tabela 8**.

Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Podziemnych (JCWPd) w gminie Złotniki Kujawskie

Rodzaj	Nazwa	Status	Stan ekologiczny i chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Presje znaczące
JCWP	Nowy Kanał Notecki	NAT - naturalna część wód	zły stan wód - umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na

Rodzaj	Nazwa	Status	Stan ekologiczny i chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Presje znaczące
			poniżej dobrego		elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Kanał Zielona Struga do Dopływu w Osieczku	NAT - naturalna część wód	zły stan wód – umiarkowany stan ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Kanał Diemionna	NAT - naturalna część wód	brak danych dot. stanu ekologicznego, dobry stan chemiczny	zagrożona	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Tuczno	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód – zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM_B (na elementy chemiczne (biota)), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Kanał Smyrnia	NAT - naturalna część wód	zły stan wód – słaby stan ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Noteć od Noteci Zachodniej do jez. Wolickiego	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód – zły potencjał ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWP	Noteć od jez. Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antoniewie	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód – zły potencjał ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
JCWpd	GW200045	–	dobry stan chemiczny	niezagrożona	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
JCWpd	GW600043	–	słaby stan chemiczny	zagrożona ilościowo i chemicznie	(1) ascenzja wód słonych dopływających z niżej występujących poziomów wodonośnych piętra mezozoiku (kreda i jura) oraz częściowo zasolonych warstw neogeńsko–paleogeńskich, (2) pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych odkrywki Tomistawice, (3) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.apgw.gov.pl

GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH

Gmina Złotniki Kujawskie położona jest w korzystnej lokalizacji komunikacyjnej – w odległości około 30 km od Bydgoszczy, 40 km od Torunia i 15 km od Inowrocławia. Wschodnia część gminy Złotniki Kujawskie została zakwalifikowana do OSI peryferyjności transportowej, identyfikowanych na poziomie wojewódzkim.

Główną osią układu drogowego jest droga krajowa nr 25, łącząca Inowrocław z Bydgoszczą. Uzupełniają ją trzy drogi wojewódzkie:

- DW 246 – przebiega przez gminę w układzie wschód–zachód, zapewniając połączenie z Gniewkowem (a dalej z Toruniem przez drogę nr 15) oraz z Szubinem i Nakłem (z dostępem do drogi krajowej nr 10),
- DW 284 – krótki odcinek łączący DK25 w Złotnikach Kujawskich ze stacją kolejową i dalej z DW 246 w Gniewkówcu; ma znaczenie lokalne,
- DW 398 – łączy DK25 w Złotnikach Kujawskich z DW 399 w Liszkowie, umożliwiając dojazd do DW 246 w Żelechlinie; stanowi alternatywny odcinek względem fragmentu DW 246 w tym samym ciągu komunikacyjnym.

W centralnej i zachodniej części Gminy (na zachód od DK25) występuje gęsta sieć dróg powiatowych, które odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu dostępu do DK25 i DW 246 oraz w obsłudze większości miejscowości. Wschodnia część Gminy nie posiada dróg powiatowych – funkcję obsługową pełnią tam drogi wojewódzkie.

Układ drogowy uzupełniają drogi gminne. Choć mają mniejsze znaczenie w zakresie dostępności między miejscowościami (ze względu na rozwiniętą sieć dróg wyższej rangi), odgrywają istotną rolę w obsłudze rolnictwa oraz dojazdach lokalnych.

Stan techniczny dróg gminnych jest zróżnicowany – 25,93% posiada nawierzchnię w stanie dobrym lub zadowalającym, 1,3% w stanie niezadowalającym lub złym, natomiast znaczna większość, bo 72,77%, to drogi o nawierzchni gruntowej.

Przez gminę Złotniki Kujawskie przebiega linia kolejowa nr 131 o znaczeniu krajowym („Magistrala Śląsk–Porty”). Jest to linia dwutorowa i zelektryfikowana, wykorzystywana zarówno w transporcie towarowym, jak i pasażerskim, w tym w przewozach pospiesznych i międzyregionalnych. Na terenie Gminy znajduje się jedna stacja kolejowa – w Złotnikach Kujawskich. Jej modernizacja została zakończona w 2024 roku i objęła przebudowę budynku dworcowego oraz zaplanowaną realizację obiektów inżynierskich, takich jak wiadukty oraz przejście podziemne dla pieszych i rowerzystów.

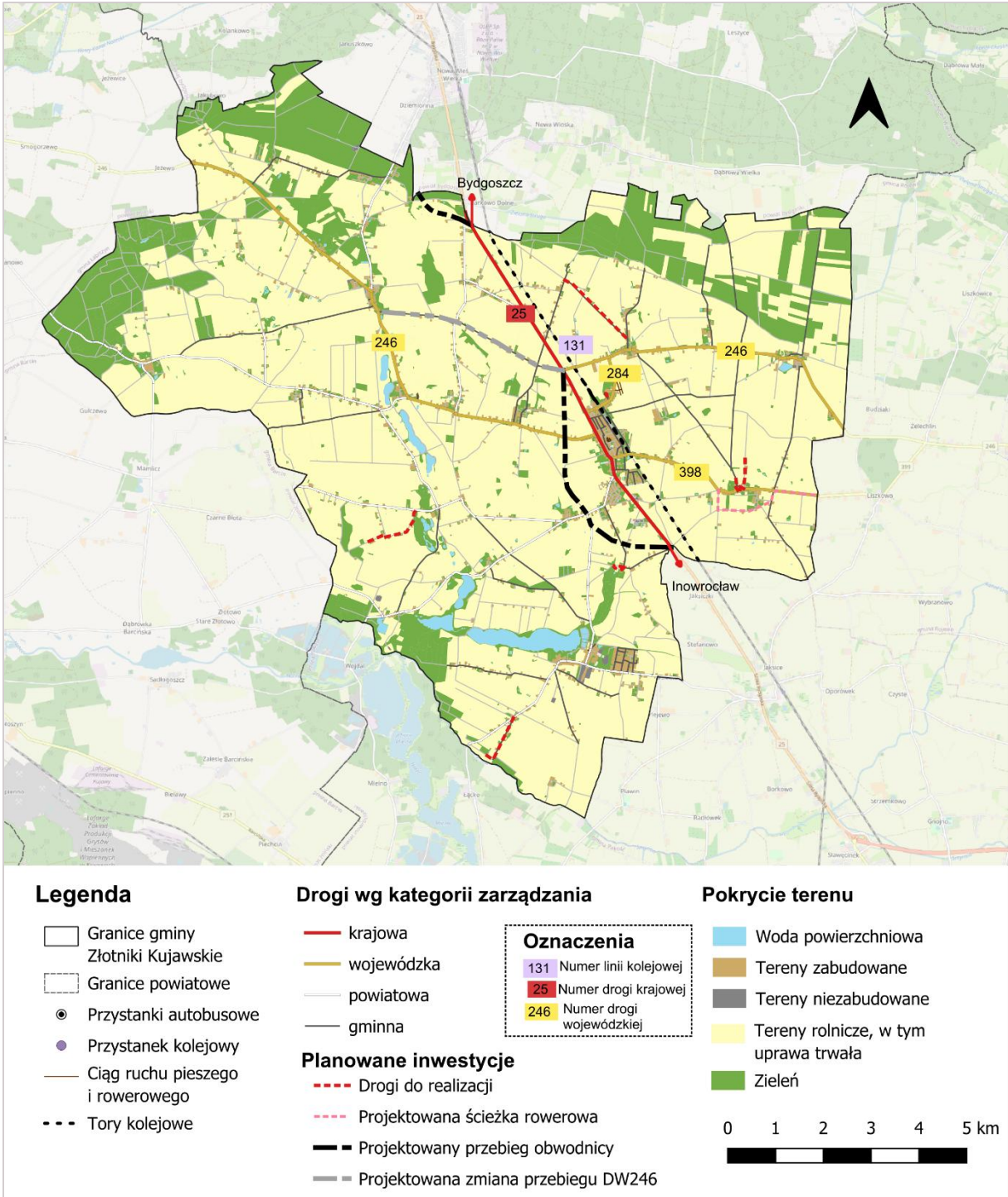
W zakresie rozwoju zrównoważonej mobilności na terenie Gminy funkcjonuje 1,3 km ścieżek rowerowych. Potencjał w tym zakresie pozostaje niewykorzystany – dalszy rozwój infrastruktury rowerowej może przyczynić się do poprawy wewnętrznej dostępności transportowej, integracji funkcjonalnej miejscowości oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy.

W najbliższych latach planowane są liczne inwestycje mające na celu poprawę jakości i dostępności infrastruktury transportowej na terenie gminy. Przewidziano realizację budowy ścieżki rowerowej w Niszczewicach, a także budowę lub modernizację odcinków drogowych, w tym: drogi w Jordanowie, drogi w Dobrogościcach, ul. Akacyjnej w Tucznie, drogi w Mierzwinie, drogi w Niszczewicach, trasy Rucewo–Pęchowo oraz ul. Parkowej w Złotnikach Kujawskich. Kluczową inwestycją o znaczeniu ponadlokalnym jest zmiana przebiegu drogi wojewódzkiej nr 246 oraz budowa obwodnicy.

Wschodnia część gminy Złotniki Kujawskie została zaklasyfikowana w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+ jako OSI peryferyjności transportowej. Oznacza to, że na tym terenie występuje podwyższone ryzyko wykluczenia komunikacyjnego, rozumianego jako brak możliwości sprawnego dojazdu w transporcie publicznym do i ze stolicy województwa oraz do głównych ośrodków regionalnych.

Główne elementy sieci transportowych w gminie Złotniki Kujawskie przedstawia poniższa Mapa 3.

Mapa 3. Główne elementy sieci transportowych w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej istotnie wpływa na atrakcyjność inwestycyjną gminy oraz jakość życia jej mieszkańców. Stanowi ona jeden z kluczowych czynników aktywizujących rozwój społeczno-gospodarczy, warunkując lokalizację, skalę i strukturę działalności gospodarczej oraz sprzyjając wielofunkcyjnemu rozwojowi obszarów wiejskich.

Zgodnie z Koncepcją rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, gmina Złotniki Kujawskie należy do jednostek szczególnie predysponowanych do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym. W skali całego województwa wyróżniono trzy kategorie gmin w zależności od dostępności terenów oraz charakteru potrzeb rozwojowych:

- gminy dysponujące terenami inwestycyjnymi o skali wielkoprzestrzennej,
- gminy z dostępnymi terenami o znaczeniu lokalnym,
- gminy, w których należy dążyć do stworzenia terenów inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym.

Gmina Złotniki Kujawskie należy do środkowej kategorii – jednostek, które posiadają lub mogą wskazać tereny inwestycyjne służące przede wszystkim rozwojowi lokalnemu. Oznacza to, że potencjał inwestycyjny gminy ma charakter wspierający rozwój gospodarczy na poziomie lokalnym, z możliwością powiązań z rynkiem regionalnym.

Jednocześnie gmina została zakwalifikowana do Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) – miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, poprzez przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) III Inowrocławia. Znajduje się także w obrębie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej (OPPT) IV Inowrocławia, co oznacza objęcie jej działaniami polityki terytorialnej na poziomie województwa.

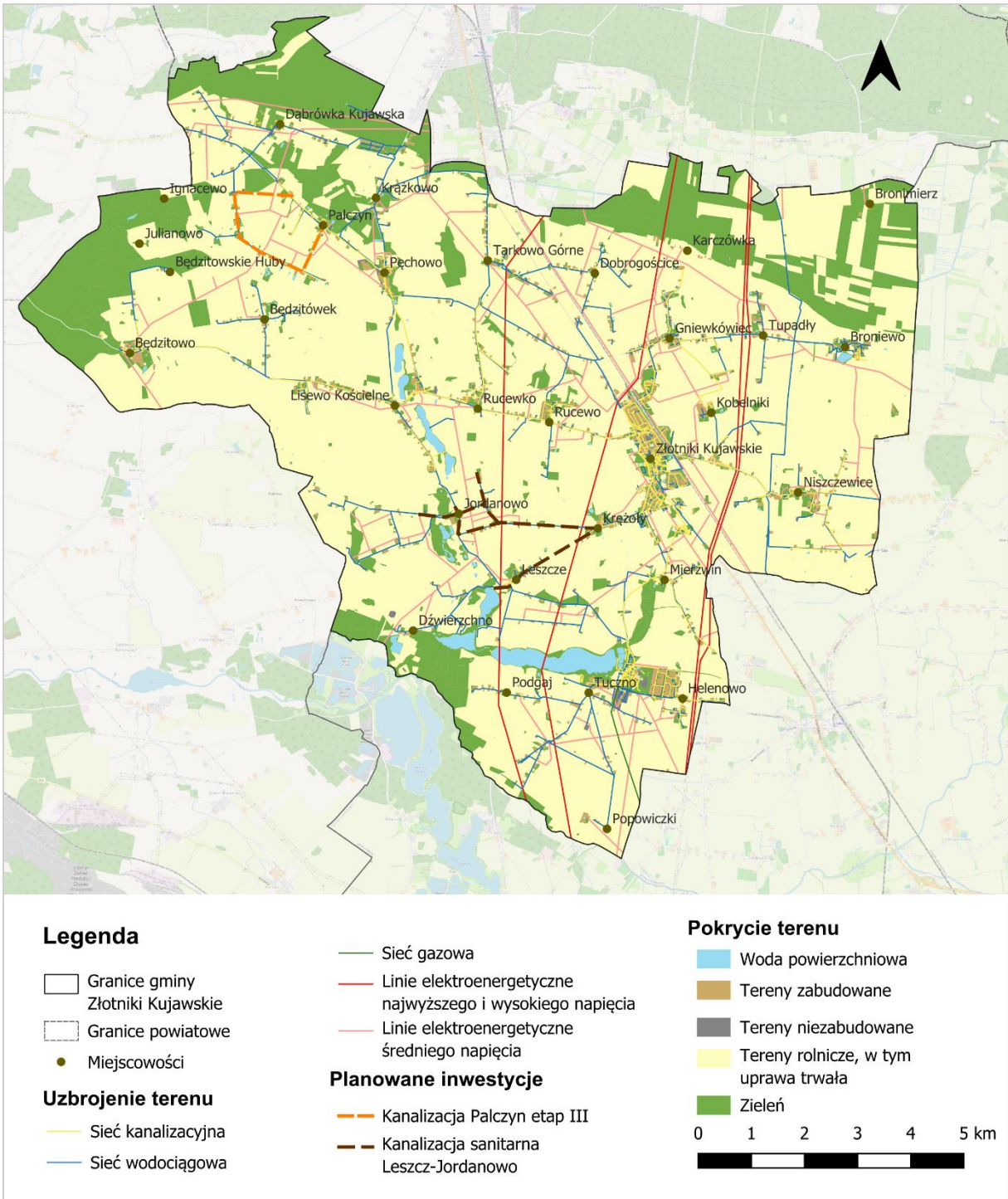
Jeśli chodzi o infrastrukturę techniczną na terenie gminy, to gmina Złotniki Kujawskie jest w pełni zwodociągowana (100%) oraz w około 70% skanalizowana. Gospodarka ściekowa oparta jest na oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Mierzwin.

Zasilanie w energię elektryczną odbywa się za pośrednictwem głównych punktów zasilania w Nowej Wsi Wielkiej i Pakości, z których wyprowadzone są cztery linie napowietrzne średniego napięcia, zaopatrujące większość miejscowości Gminy, w tym m.in. Złotniki Kujawskie, Broniewo, Gniewkowiec, Rucewo, Tuczo i Będzitowo. Dodatkowe linie zasilają tereny po byłej cukrowni w Tuczo oraz wsie Bronimierz i Dąbrówka Kujawska. Na terenie Gminy działa ponad 100 stacji transformatorowych SN/nN.

Przez obszar Gminy przebiegają również tranzytowe linie wysokiego i najwyższego napięcia (2x400 kV, 2x220 kV oraz 110 kV), które nie wpływają bezpośrednio na lokalne warunki zasilania, lecz wiążą się z ograniczeniami zagospodarowania przestrzennego wynikającymi z pasów technologicznych i ochronnych.

W najbliższych latach przewidziano budowę kanalizacji sanitarnej na odcinku Leszcz–Jordanowo oraz realizację III etapu kanalizacji w miejscowości Palczyn. Główne elementy infrastruktury technicznej w gminie Złotniki Kujawskie przedstawia poniższa Mapa 4.

Mapa 4. Główne elementy infrastruktury technicznej w gminie Złotniki Kujawskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

DOCELOWY UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Złotniki Kujawskie (Mapa 5) przedstawia docelowy układ elementów przestrzennych Gminy. Głównym węzłem funkcjonalnym stanowiącym kluczowy obszar koncentracji funkcji mieszkaniowo-usługowej jest miejscowość Złotniki Kujawskie, natomiast jako wspomagający obszar funkcjonalny określono miejscowość Tuczo. Ponadto w strukturze Gminy wyróżnia się centra lokalne, do których należą miejscowości Gniewkówiec, Lisewo Kościelne, Niszczevice, Pęchowo, Rucewko oraz Rucewo. Model przedstawia również obszary koncentracji funkcji mieszkaniowej oraz gospodarczej, a także obszary wskazane do rozwoju funkcji gospodarczej w rejonie DK25 łączącej Inowrocław z Bydgoszczą.

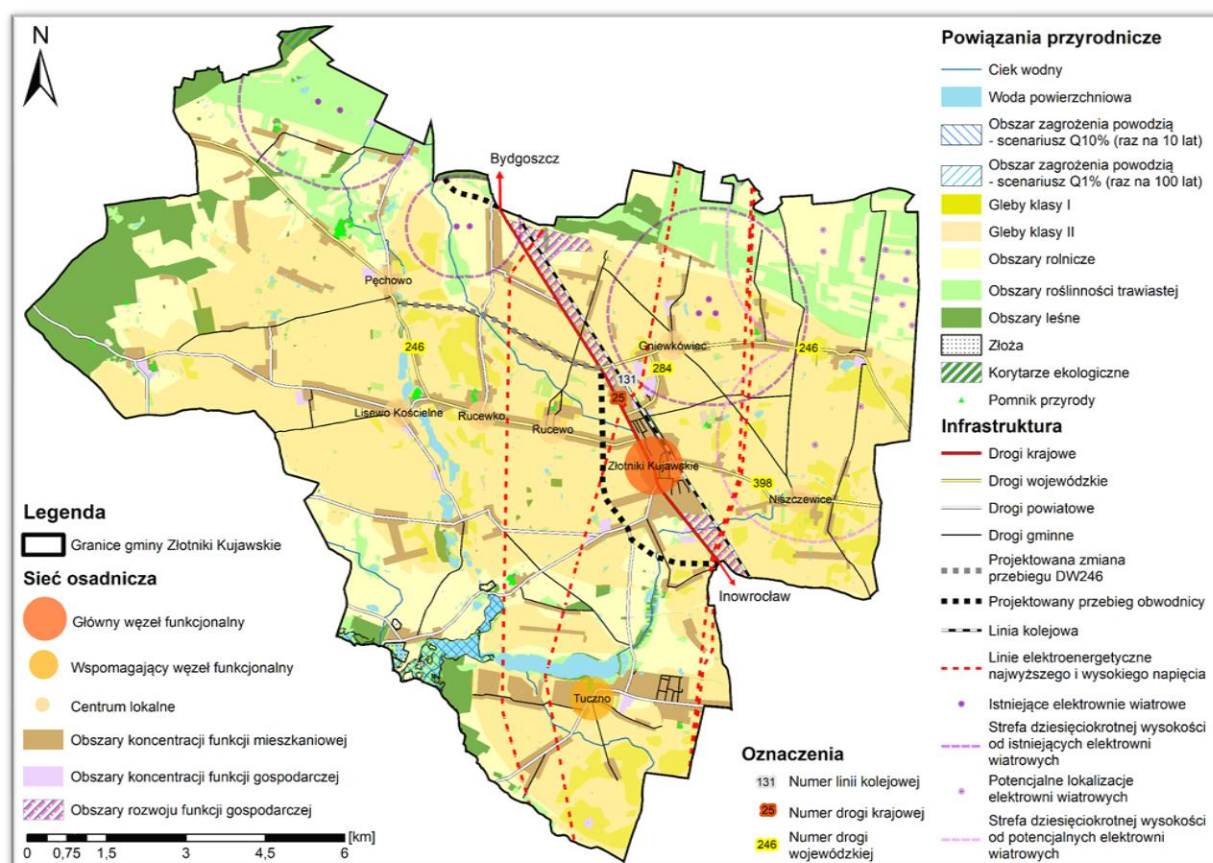
Na modelu zaznaczono główne powiązania przyrodnicze, do których należą między innymi cieki oraz zbiorniki wodne, obszary zagrożenia powodzią (w scenariuszu raz na 10 lat oraz na 100 lat), obszary rolnicze, roślinności trawiastej oraz leśne, a także złoża surowców naturalnych. Mapa zawiera również oznaczenie korytarza ekologicznego (w północnej części Gminy) oraz lokalizację pomników przyrody.

W kontekście infrastruktury oznaczono kluczowe powiązania komunikacyjne (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne). Ponadto model przedstawia istniejące elektrownie wiatrowe oraz potencjalną lokalizację obiektów tego typu, które wskazane zostały w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.

Model przedstawia również kluczowe projekty inwestycyjne² w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, do których należy:

- projekt nr 437 – rozbudowa DK 25
- projekt nr 447 – budowa obwodnic miejscowości w drogach krajowych i wojewódzkich – Złotniki Kujawskie (DK25, DW246, DW398) oraz obwodnic w ciągach dróg krajowych – Nowa Wieś Wielka (DK25),
- projekt nr 456 – przebudowa linii kolejowej nr 131,

Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Złotniki Kujawskie

Źródło: opracowanie własne

² Planowane inwestycje wskazane zostały w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Rozwój przestrzenny gminy Złotniki Kujawskie powinien przede wszystkim służyć poprawie jakości życia jej mieszkańców. Kluczową rolę odgrywa tu skuteczna realizacja zadań samorządu lokalnego, zwłaszcza w zakresie zapewnienia szerokiego dostępu do usług publicznych – w tym administracji, edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, sportu, rekreacji, infrastruktury technicznej i transportu.

Wytyczne i rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej gminy Złotniki Kujawskie powinny być zgodne i ściśle powiązane z ustaleniami określonymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+, w szczególności obejmować następujące zasady:

- **zasada zrównoważonego rozwoju** - polega na łączeniu działań politycznych, gospodarczych i społecznych z troską o środowisko, tak aby zaspokajać potrzeby obecnych i przyszłych pokoleń;
- **zasada dostosowania charakteru zagospodarowania do uwarunkowań środowiskowych** - polega na takim kształtowaniu przestrzeni, które maksymalnie wykorzystuje lokalne walory przy minimalnym negatywnym wpływie na środowisko;
- **zasada ładu przestrzennego** - polega na harmonijnym kształtowaniu przestrzeni, uwzględniającym uporządkowane relacje między uwarunkowaniami funkcjonalnymi, społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, kulturowymi i estetycznymi.
- **zasada koncentracji zagospodarowania** - polega na skupianiu funkcji przestrzennych w celu efektywnego wykorzystania terenu i ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko.
- **zasada uwzględnienia ciągłości systemów przyrodniczych** - polega na ograniczaniu podziału ciągłych obszarów przyrodniczych, z uwzględnieniem wpływu lokalnych zmian na szersze otoczenie.
- **zasada wykorzystania istniejących potencjałów** - polega na identyfikowaniu unikalnych cech danego obszaru i wspieraniu działań służących ich rozwojowi lub optymalnemu wykorzystaniu.
- **zasada minimalizowania występujących problemów i konfliktów** - polega na podejmowaniu działań ograniczających zjawiska negatywnie wpływające na rozwój przestrzenny, społeczno-gospodarczy, jakość życia i środowisko.
- **zasada zapewnienia dostępności** - polega na dążeniu do jak najszerzego dostępu mieszkańców do usług, infrastruktury i zasobów wpływających na jakość życia, w celu przeciwdziałania wykluczeniu przestrzennemu i społecznemu.
- **zasada dążenia, w działaniach na rzecz kształtowania zagospodarowania, do uwzględniania potrzeb wszystkich grup pokoleniowych oraz osób z wszelkiego rodzaju niepełnosprawnościami**
- **zasada wzmocnienia spójności przestrzennej województwa** - polega na prowadzeniu polityki rozwoju mającej na celu społeczne, ekonomiczne, kulturowe, infrastrukturalne integrowanie przestrzeni regionu;
- **zasada podejmowania decyzji w oparciu o dowody** - polega na korzystaniu z aktualnej, wiarygodnej i adekwatnej wiedzy pochodzącej z różnych źródeł przy podejmowaniu decyzji;
- **zasada partnerstwa samorządów** - polega na partnerskim współdziałaniu samorządów gmin, powiatów oraz województwa w realizacji zadań na rzecz poprawy jakości życia, konkurencyjności gospodarki, jakości środowiska;
- **zasada partycypacji społecznej w kształtowaniu rozwoju** - polega na aktywnym włączaniu mieszkańców i partnerów społeczno-gospodarczych w proces podejmowania decyzji dotyczących kształtowania przestrzeni;
- **zasada racjonalności wydatkowania środków publicznych** - polega na dopasowaniu nakładów do spodziewanych korzyści społecznych, środowiskowych i gospodarczych, unikając finansowania działań o niskiej efektywności;

- **zasada wykorzystywania najnowszych technik i narzędzi w zarządzaniu przestrzenią** – polega na promowaniu stosowania przez JST i interesariuszy nowoczesnych narzędzi prawnych i technicznych, takich jak GIS czy konsultacje online.

Planowanie przestrzenne i działania rozwojowe na terenie gminy powinny być oparte na trzech podstawowych filarach. Pierwszym z nich jest dążenie do stworzenia przyjaznej, bezpiecznej i dobrze zorganizowanej przestrzeni do życia, odpowiadającej potrzebom lokalnej społeczności. Drugim - zrównoważone gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, z uwzględnieniem ochrony środowiska, krajobrazu, wód, gleb i terenów zielonych. Trzecim filarem jest zachowanie oraz wspieranie lokalnej tożsamości i dziedzictwa kulturowego, które stanowią ważny element kapitału społecznego gminy.

Wszelkie nowe inwestycje i zmiany w zagospodarowaniu terenu powinny być planowane w sposób świadomy i odpowiedzialny, z poszanowaniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych oraz fizjograficznych. Tylko w ten sposób gmina Złotniki Kujawskie będzie mogła rozwijać się harmonijnie, odpowiadając na wyzwania współczesności i wykorzystując swój lokalny potencjał.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W celu skutecznej ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami, gmina Złotniki Kujawskie powinna kierować się następującymi zasadami i działaniami:

1. W obszarze gospodarki odpadami oraz emisji zanieczyszczeń:
 - kontynuowanie i wzmacnianie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
 - podejmowanie działań na rzecz eliminacji wysokoemisyjnych źródeł ciepła,
 - wdrażanie programów wsparcia dla wymiany pieców na niskoemisyjne,
 - wspieranie rozwoju instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii, w szczególności energii słonecznej i geotermalnej.
2. W zakresie ochrony krajobrazu i zasobów przyrodniczych:
 - obligatoryjne przeprowadzanie analiz krajobrazowych dla inwestycji mogących ingerować w ład przestrzenny, w szczególności obiektów przemysłowych i wysokościowych,
 - zapewnienie ciągłości funkcjonalnej korytarzy ekologicznych,
 - zachowanie i renaturyzację małych zbiorników wodnych,
 - promowanie tworzenia i utrzymania zadrzewień śródpolnych oraz zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów ekologicznych.
3. W odniesieniu do terenów zielonych i leśnych:
 - ochronę i odbudowę zdegradowanych parków, torfowisk, zbiorowisk bagiennych oraz remiz śródpolnych,
 - prowadzenie zalesień wyłącznie po wcześniejszej ocenie przyrodniczej, z poszanowaniem siedlisk nieleśnych i gatunków chronionych,
 - utrzymanie trwałości lasów oraz poprawę ich stanu sanitarnego i odporności na degradację.
4. W zakresie ograniczania uciążliwości transportu drogowego:
 - stosowanie rozwiązań administracyjnych i technicznych ograniczających hałas, zanieczyszczenia oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa (np. strefy ograniczonej prędkości, pasy zieleni izolacyjnej, ekrany akustyczne),
 - poprawę warunków ruchu pieszych i rowerzystów w przestrzeniach narażonych na intensywny ruch kołowy.
5. W zakresie edukacji ekologicznej i monitorowania środowiska:
 - systematyczne działania informacyjne i edukacyjne skierowane do mieszkańców w zakresie ochrony środowiska,
 - prowadzenie bieżącego monitoringu oraz cykliczne raportowanie stanu przyrody na terenie gminy.

ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W celu skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w gminie Złotniki Kujawskie rekomenduje się realizację następujących działań:

1. Podnoszenie świadomości odpowiedzialności samorządu, właścicieli oraz instytucji za ochronę środowiska kulturowego i naturalnego oraz zapewnienie spójnego zarządzania zasobami dziedzictwa.
2. Rewaloryzacja i konserwacja zabytków oraz zespołów dworsko-parkowych, wraz z ochroną ich historycznego otoczenia i zieleni, z zachowaniem relacji przestrzennych i estetycznych.
3. Utrzymanie i, gdzie możliwe, odtworzenie układów kompozycyjnych i hydrograficznych parków oraz sukcesywna likwidacja elementów kolizyjnych.
4. Pełna ochrona stanowisk archeologicznych i obszarów o własnej formie krajobrazowej, z zakazem ingerencji budowlanych naruszających ich topografię i użytkowanie.
5. Ochrona i utrzymanie zabudowy historycznej, z możliwością dostosowania funkcji obiektów do współczesnych potrzeb przy zachowaniu kluczowych cech architektonicznych i detali.
6. Zachowanie i konserwacja elementów małej architektury oraz zabudowy gospodarczej, z dopuszczeniem ich adaptacji lub wymiany na obiekty dostosowane gabarytowo i stylistycznie.
7. Ochrona cmentarzy przykościelnych i poza zabudową, poprzez zachowanie ich symboliki, uporządkowanie układów przestrzennych oraz zakaz lokalizacji nowych obiektów kolidujących z ich funkcją.
8. W obszarach archeologicznych bez widocznej formy krajobrazowej obowiązkowe prowadzenie badań wykopaliskowych przed realizacją inwestycji oraz współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
9. Realizacja działań edukacyjnych i promocyjnych, wspierających budowanie tożsamości kulturowej oraz zwiększających dostępność i atrakcyjność dziedzictwa dla społeczności i turystów.

Działania te powinny być realizowane w zgodzie z obowiązującymi przepisami i strefami ochrony konserwatorskiej obowiązującymi na terenie gminy.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju przestrzennego gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców, niezbędne jest przemyślane kształtowanie zabudowy mieszkaniowej i towarzyszących jej usług oraz infrastruktury technicznej. Ważne jest racjonalne wykorzystanie istniejących terenów oraz promowanie rozwiązań ekologicznych, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

1. Systematyczne wyposażanie istniejących terenów mieszkaniowych w infrastrukturę techniczną, zwłaszcza w zakresie gospodarki ściekowej, oraz wymianę nieekologicznych systemów grzewczych na niskoemisyjne.
2. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego możliwości stosowania indywidualnych źródeł energii odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem energii solarnej i geotermalnej.
3. Doprecyzowanie dopuszczalności towarzyszących zabudowie mieszkaniowej nieuciążliwych usług i działalności gospodarczych, wykluczających przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko, z wyjątkiem infrastruktury technicznej i inwestycji celu publicznego.
4. Realizację rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej oraz działalności gospodarczej wyłącznie w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które nie powinny przekraczać bilansu dostępnych terenów i zapotrzebowania na zabudowę.

5. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego dla działalności gospodarczej w wyznaczonych terenach określonych w Załączniku nr 4, obejmujących przemysł, usługi, magazyny, składy oraz gospodarkę rolną z dopuszczeniem rozwoju działalności pozarolniczej.
6. Realizację zabudowy mieszkaniowej oraz nieuciążliwych usług w granicach obowiązujących planów miejscowych i obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.
7. Ograniczenie nowych planów miejscowych na cele mieszkaniowe poza obszarami zwartej zabudowy do działań adaptacyjnych, modernizacyjnych i poprawy standardu istniejącego zagospodarowania, bez możliwości wyznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Działania te powinny być realizowane z poszanowaniem obowiązujących ustaleń planistycznych oraz zrównoważonego rozwoju przestrzennego gminy.

ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM (DZ. U. Z 2024 R. POZ.1130)

Na terenie gminy dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w granicach terenów określanych jako „tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów” oraz „tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów”.

ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Rekomenduje się, aby lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego odbywała się z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko naturalne i społeczność lokalną. Należy unikać lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji infrastrukturalnych oraz tych realizowanych na podstawie obowiązujących przepisów prawnych. Ważne jest także zapewnienie odpowiedniej dostępności komunikacyjnej oraz integracja inwestycji z istniejącą strukturą przestrzenną gminy, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych. Przed podjęciem decyzji lokalizacyjnej rekomenduje się przeprowadzenie rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko oraz konsultacji społecznych.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

- Realizacja obwodnicy miejscowości Złotniki Kujawskie w celu wyprowadzenia ruchu tranzytowego z terenów zabudowanych.
- Zmiana przebiegu drogi wojewódzkiej nr 246 na terenie gminy, by skierować ruch tranzytowy na drogi gminne o odpowiedniej klasie i poprawić bezpieczeństwo mieszkańców.
- Ograniczenie liczby skrzyżowań i zjazdów przy drogach krajowych, zwłaszcza drodze nr 25, zgodnie z hierarchią sieci drogowej.
- Modernizacja dróg powiatowych i gminnych, w tym poprawa nawierzchni i dostosowanie parametrów technicznych do klas dróg (Z, G, L).
- Rozwój i modernizacja transportu publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem połączeń z sąsiednimi miastami i ośrodkami regionalnymi.
- Budowa i rozwój sieci dróg rowerowych zapewniających bezpieczne połączenia komunikacyjne i rekreacyjne z uwzględnieniem powiązań z gminami sąsiednimi.
- Utrzymanie i modernizacja linii kolejowej nr 131 z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa ruchu kolejowego.
- Rozwój miejsc obsługi podróżnych, z funkcjami wypoczynkowymi i usługowymi, odpowiadających na rosnące potrzeby ruchu drogowego.
- Wsparcie rozwoju infrastruktury związanej z drogą wodną Noteci, z uwzględnieniem lokalizacji poza granicami gminy.
- Zapewnienie harmonii rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury z ochroną środowiska i komfortem życia mieszkańców.

ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW

1. Przeprowadzanie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) dla instalacji o mocy powyżej 500 kW.
2. Uwzględnianie lokalizacji tego typu instalacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3. Lokalizacja instalacji z uwzględnieniem ochrony środowiska i kompatybilności z otoczeniem.
4. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Wykluczenie lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, infrastruktury technicznej i łączności dopuszczonych przepisami szczególnymi.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Ochrona użytków rolnych i gleb wysokiej jakości, z dopuszczeniem ich przeznaczenia na cele pozarolnicze jedynie w przypadku uzasadnionego interesu publicznego i po analizie efektywności inwestycyjnej.
2. Zachowanie funkcji produkcyjnych rolnictwa przy uwzględnieniu warunków przyrodniczych, zapobieganie erozji, degradacji i zanieczyszczeniom środowiska.
3. Zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz prowadzenie nasadzeń z uwzględnieniem wartości przyrodniczych.
4. Rozwój agroturystyki i upraw roślin energetycznych, wdrażanie technologii proekologicznych i poprawa standardów sanitarnych produkcji rolnej.
5. Dopuszczenie budowy zbiorników retencyjnych dla celów rolniczych i przeciwpowodziowych – bez wskazania konkretnych lokalizacji, zgodnie z przepisami szczególnymi.
6. Zachowanie i rozwój funkcji lasów, w tym ekologicznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, oraz prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.
7. Unikanie zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, z uwzględnieniem wymogu uzyskania zgody ministra środowiska dla gruntów Skarbu Państwa.
8. Utrzymanie dostępności lasów dla celów gospodarczych i ochrony przeciwpożarowej, przy zachowaniu minimalnej odległości zabudowy od lasów (12 m).
9. Gospodarka leśna w dolinie Noteci – bez pogarszania stosunków wodnych i zapewniająca przepływ wód powodziowych.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI I ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

W celu zapewnienia racjonalnego gospodarowania przestrzenią oraz ograniczenia skutków degradacji środowiska, wyznacza się ogólne kierunki działań dla terenów wymagających przekształceń funkcjonalnych, przyrodniczych lub technicznych. Podejmowanie interwencji powinno następować w oparciu o rzeczywiste potrzeby i uwarunkowania przestrzenne oraz środowiskowe. Należy przede wszystkim:

- Prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych – każdorazowo po zakończeniu wydobycia surowców.
- Przekształcić terenów przemysłowych i pochodowlanych – po zakończeniu działalności, w kierunku nowych funkcji lub likwidacji istniejącego zagospodarowania.
- Prowadzić działania naprawcze podejmowane interwencyjnie, w zależności od potrzeb i stanu środowiska.

Aktualnie w gminie nie ma konieczności przeprowadzania remediacji.

8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI I POLITYKA TERYTORIALNA

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to pojęcie wprowadzone w krajowych dokumentach strategicznych w 2010 roku. Oznacza terytoria, które wymagają interwencji państwa ze względu na skalę wyzwań przekraczających możliwości lokalne oraz posiadają istotne znaczenie dla rozwoju kraju ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych. Wyznaczanie OSI służy prowadzeniu polityki rozwoju dostosowanej do lokalnych uwarunkowań i potencjałów.

W dokumencie „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” dla województwa kujawsko-pomorskiego wskazano dwa typy OSI:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Gmina Złotniki Kujawskie została zakwalifikowana do OSI w kategorii „miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze”, poprzez przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Inowrocławia. W praktyce oznacza to, że działania polityki regionalnej kierowane do miast średnich tracących funkcje obejmują nie tylko same miasta, ale również ich miejskie obszary funkcjonalne. Gmina Złotniki Kujawskie należy również do OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa oraz OSI peryferyjności transportowej (we wschodniej części gminy).

Na poziomie województwa wyróżnia się tzw. Obszary Prowadzenia Polityki Terytorialnej (OPPT), w których realizowana jest polityka terytorialna. Podzielono je na cztery poziomy:

- Poziom I – Stołeczny Obszar Rozwojowy,
- Poziom II – Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy oraz Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia,
- Poziom III – Miejskie Obszary Funkcjonalne Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia,
- Poziom IV – 19 OPPT obejmujących powiaty (z możliwością tworzenia wspólnych obszarów dla par powiat–miasto na prawach powiatu).

Gmina Złotniki Kujawskie przynależy do:

- MOF Inowrocławia (poziom III),
- OPPT Inowrocławia (poziom IV).

Realizacja zadań w ramach poziomów II–IV polityki terytorialnej odbywa się poprzez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego (gmin i powiatów) tworzonych na zasadzie dobrowolnej współpracy.

Rysunek 1 przedstawia poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej, na którym widać przynależności gminy Złotniki Kujawskie do: E-MOF-u Inowrocławia oraz 7-OPPT Inowrocławia.

Rysunek 1. Poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

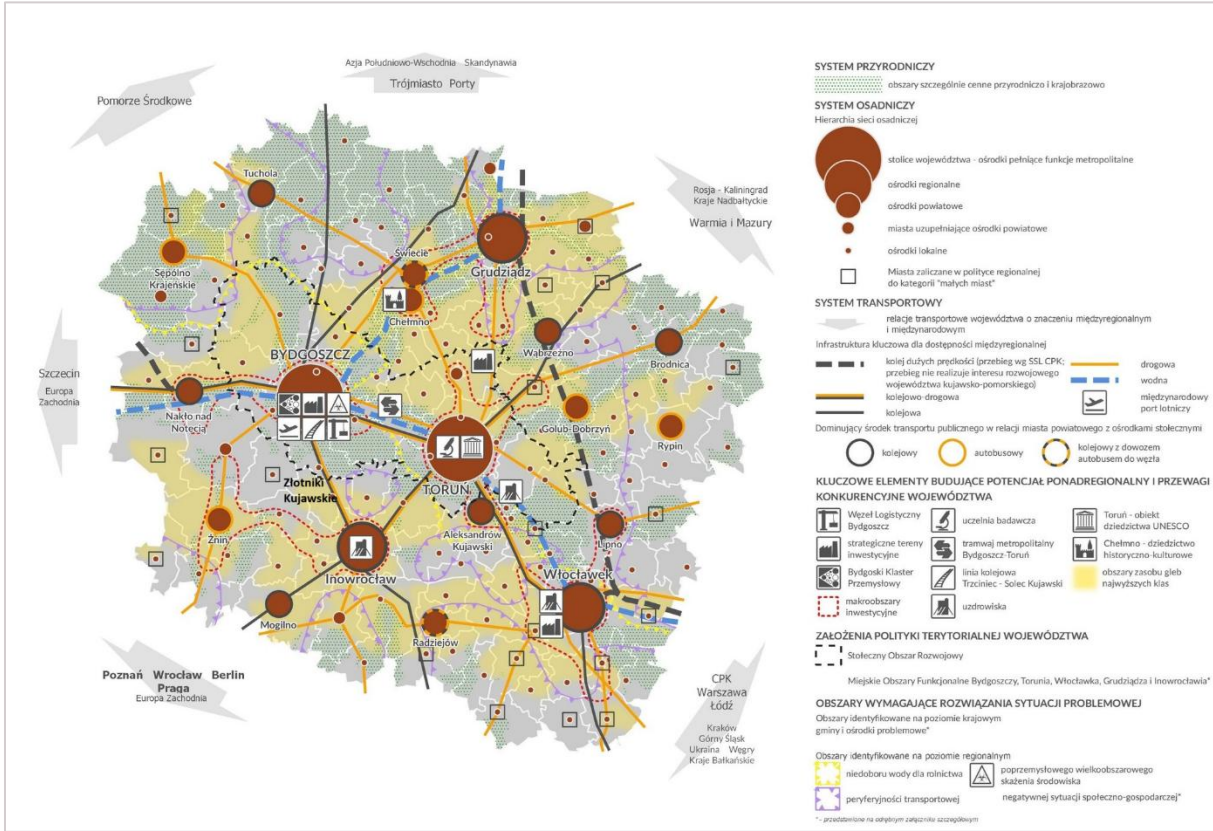
Współczesna polityka rozwoju zakłada zróżnicowane podejście do terytoriów, uwzględniające ich specyficzne uwarunkowania i potrzeby. W *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku* wyróżniono dwa główne typy obszarów, wobec których planowane są zindywidualizowane działania rozwojowe:

1. obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej
2. obszary realizacji polityki terytorialnej.

Zarówno jedne, jak i drugie, stanowią podstawę do podejmowania interwencji publicznych dostosowanych do lokalnych wyzwań i potencjałów i traktowane są na równi z obszarami strategicznej interwencji (OSI).

Poniższy Rysunek 2 przedstawia model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego, uwzględniający obszary realizacji polityki terytorialnej. Wynika z niej, że gmina Złotniki Kujawskie sąsiaduje ze Stołecznym Obszarem Rozwojowym, jednak nie została bezpośrednio włączona w jego zasięg. Teren gminy zalicza się natomiast do obszarów o wysokiej jakości gleb – zasobu gleb najwyższych klas bonitacyjnych, co stanowi istotny potencjał rozwojowy, szczególnie w kontekście rolnictwa. Wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu obszarów określanych jako peryferyjne transportowo, co może wpływać częściowo na dostępność komunikacyjną i wymagać odpowiednio ukierunkowanych działań infrastrukturalnych w tym zakresie. Warto również zaznaczyć, że makroobszar inwestycyjny miasta Inowrocław nie obejmuje terytorium gminy Złotniki Kujawskie.

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego, uwzględniający obszary realizacji polityki terytorialnej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

W kontekście obszarów wymagających rozwiązywania sytuacji problemowej, zidentyfikowano 3 kategorie sytuacji społeczno-gospodarczej wymagającej szczególnej uwagi:

1. niski poziom rozwoju społecznego
2. niski poziom przedsiębiorczości
3. niski poziom rozwoju społecznego i niski poziom przedsiębiorczości

Dodatkowo wyodrębniono czwartą kategorię obszarów szczególnie kryzysowych, w których zidentyfikowano negatywną sytuację społeczno-gospodarczą wymagającą dodatkowo podjęcia działań w związku z ponadprzeciętnym natężeniem starzenia się społeczeństwa do 2030 roku.

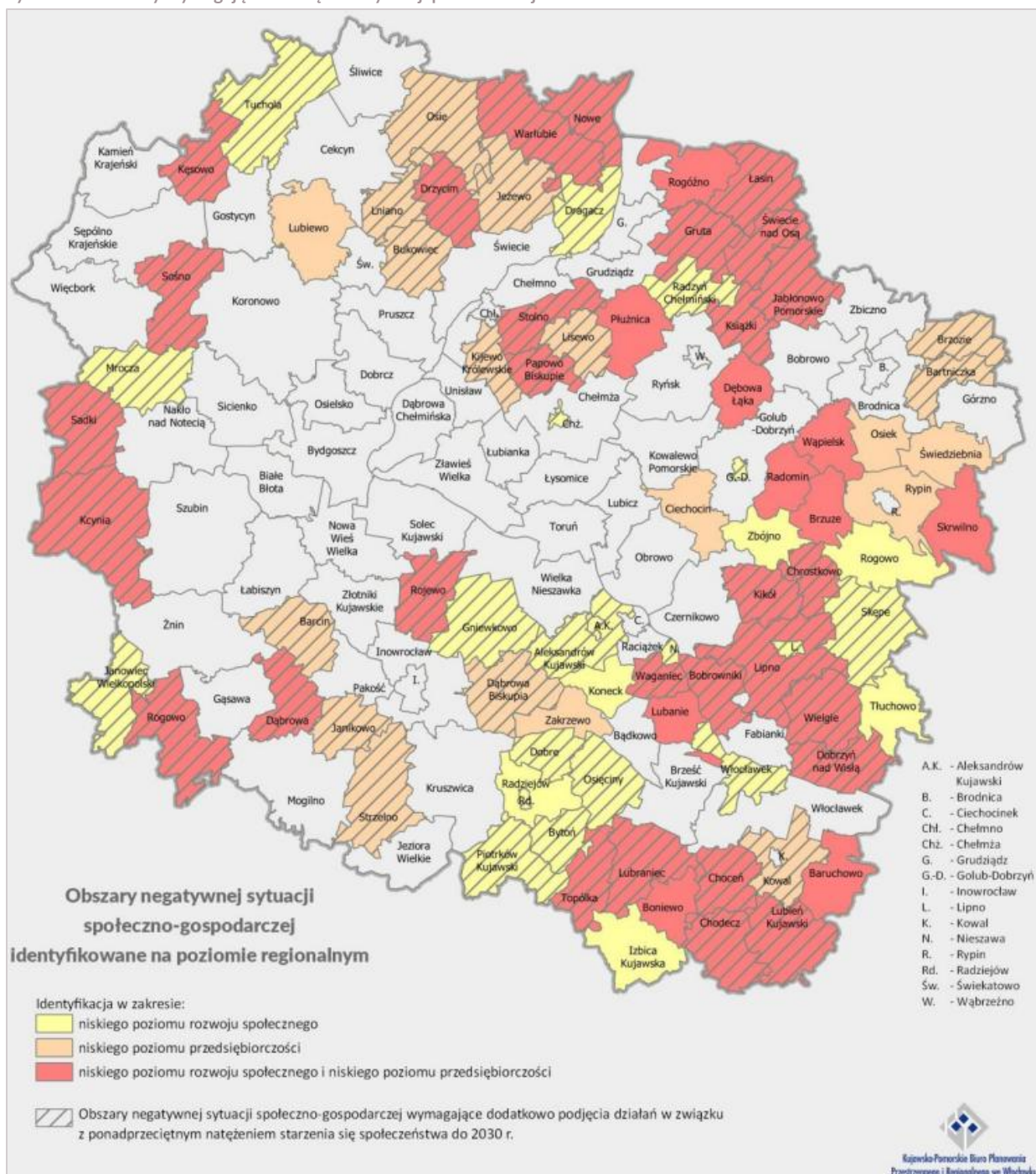
Gmina Złotniki Kujawskie nie została zaliczona do żadnej z wyżej wymienionych kategorii obszarów wymagających rozwiązywania sytuacji problemowej. Warto jednak zauważyć, że jej najbliższe otoczenie charakteryzuje się niekorzystnymi zjawiskami społeczno-gospodarczymi oraz demograficznymi.

Od zachodu graniczy z gminą Rojewo, która boryka się z niskim poziomem rozwoju społecznego i przedsiębiorczości, a także z ponadprzeciętnym tempem starzenia się społeczeństwa, co wymaga działań interwencyjnych do 2030 roku.

Z kolei przy wschodniej granicy gminy Złotniki Kujawskie leży gmina Barcin (powiat żniński), również wskazywana jako obszar problemowy z uwagi na niską aktywność gospodarczą oraz dynamiczne procesy starzenia się ludności.

Pomimo sąsiedztwa tych obszarów, negatywne trendy społeczno-gospodarcze i demograficzne nie występują obecnie na obszarze samej gminy Złotniki Kujawskie, co odróżnia ją od przylegających jednostek samorządowych. Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej w województwie kujawsko-pomorskim przedstawia Rysunek 3.

Rysunek 3. Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

9.1. SYSTEM WDRAŻANIA

Strategia Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026-2036 jest najważniejszym dokumentem kierunkowym, który określa długoterminowe cele oraz priorytety działań służących zrównoważonemu rozwojowi gminy. Kluczową rolę w realizacji zapisów Strategii odgrywa wójt, zgodnie z przypisanymi mu ustawowo zadaniami w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Proces wdrażania Strategii powinien być oparty na zasadach zaprezentowanych w poniższym schemacie:

Przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju oraz poszanowanie środowiska naturalnego

Współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi podmiotami

Angażowanie, informowanie i konsultowanie z mieszkańcami działań strategicznych

Zapobieganie wykluczeniu i dyskryminacji grup społecznych

Monitoring i ewaluacja prowadzonych działań

Należy podkreślić, że planowane działania wynikające z celów strategicznych i operacyjnych Strategii często wykraczają poza zakres ustawowych kompetencji samorządu. Dlatego też rola władz gminy nie powinna ograniczać się jedynie do funkcji wykonawczych – władza powinna aktywnie inicjować przedsięwzięcia oraz współpracę z partnerami społecznymi i gospodarczymi. Jednocześnie istotne jest wspieranie wszelkich inicjatyw zgodnych z długofalową wizją rozwoju zawartą w Strategii.

Proces wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026–2036 ma charakter ciągły i wymaga systematycznego monitorowania czynników wpływających na jego skuteczność. Niezbędnym elementem tego procesu jest również szeroko rozumiana partycypacja społeczna, zakładająca aktywne zaangażowanie mieszkańców w podejmowanie decyzji, co pozwala lepiej uwzględnić ich potrzeby i oczekiwania.

9.2. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze powinny być ściśle powiązane z założeniami oraz kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026–2036. Kluczowe jest, aby odnosiły się one do priorytetów Strategii, precyzując sposób realizacji celów operacyjnych w sposób przejrzysty i zgodny z jej założeniami.

Każdy dokument wykonawczy powinien zawierać jasno określone cele i założenia, konkretne działania wraz z zakresem czasowym ich realizacji oraz wskazaniem odpowiedzialnych jednostek. Niezbędne jest również opracowanie harmonogramu działań, oszacowanie budżetu oraz wskazanie planowanych źródeł finansowania. W dokumentach powinny znaleźć się także wskaźniki monitorowania postępów, które umożliwią ocenę skuteczności realizowanych działań.

Ponadto dokumenty wykonawcze muszą opierać się na wytycznych zapewniających ich spójność, przejrzystość oraz efektywność wdrażania. Powinny również zawierać podstawy formalno-prawne, tj. odniesienia do obowiązujących ustaw regulujących tworzenie dokumentów samorządowych, a także do Strategii Rozwoju Gminy i jej priorytetów.

9.3.SYSTEM MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII

System monitorowania i ewaluacji stanowi kluczowe narzędzie zarządzania rozwojem gminy, umożliwiające systematyczną ocenę realizacji Strategii oraz podejmowanie działań korygujących w przypadku rozbieżności między założeniami a rzeczywistymi wynikami.

Monitoring prowadzony będzie corocznie pod nadzorem Sekretarza Gminy. Raport z monitoringu zostanie opracowany w powiązaniu z Raportem o Stanie Gminy, sporządzanym zgodnie z art. 28aa Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Monitoring obejmie analizę wskaźników rezultatu przypisanych do poszczególnych działań, ocenę postępów wdrażania Strategii, identyfikację napotkanych trudności oraz przygotowanie rekomendacji usprawnień.

Ewaluacja będzie realizowana w trzech etapach: ex-ante, on-going i ex-post. Obejmuje ona ocenę działań pod kątem adekwatności do zidentyfikowanych potrzeb, skuteczności i efektywności interwencji oraz osiągniętych efektów. Dodatkowo ewaluacja pozwoli na weryfikację założeń Strategii, ocenę spodziewanych rezultatów oraz sformułowanie wniosków na potrzeby dalszego prowadzenia polityki rozwoju gminy.

Systematyczne prowadzenie monitoringu i ewaluacji wspiera realizację celów strategicznych, umożliwia szybkie reagowanie na zmiany otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zapewnia przejrzystość i efektywność prowadzonych działań.

MONITORING REALIZACJI STRATEGII

Poniżej zostały przedstawione wskaźniki, przypisane do działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych, które umożliwiają przeprowadzenie monitoringu poprzez ilościowe określenie osiągniętych postępów (Tabela 9). Tabela zawiera również informacje dotyczące oczekiwanych kierunków zmian, źródeł danych oraz jednostek odpowiedzialnych za pozyskanie danych. Ponadto należy przy tym podkreślić, że wskaźniki będą mierzone corocznie, w okresie od 2026 do 2036 roku.

Tabela 9. Wskaźniki rezultatów zaplanowanych działań

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Wskaźnik rezultatu	Kierunek zmiany do roku 2036	Źródło danych	Jednostka odpowiedzialna za pozyskanie danych
1. Wysoka jakość życia mieszkańców gminy	1.1. Spójna i aktywna polityka społeczna	Liczba mieszkańców objętych działaniami integracyjnymi i wsparciem społecznym Liczba zrealizowanych projektów/programów społecznych	↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich
	1.2. Odpowiedź na wyzwania demograficzne	Liczba mieszkańców objętych programami aktywizacji seniorów i wsparcia rodzin Liczba działań wspierających opiekę nad osobami starszymi i dziećmi	↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich
	1.3. Wspieranie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej	Liczba zrealizowanych działań integrujących lokalną społeczność Liczba mieszkańców uczestniczących w inicjatywach obywatelskich	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie
	1.4. Dostępne i nowoczesne usługi zdrowotne	Liczba mieszkańców, którzy skorzystali z nowych usług zdrowotnych Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie
	1.5. Edukacja dostosowana do potrzeb lokalnych społeczności	Liczba wdrożonych nowych form kształcenia dostosowanych do lokalnych potrzeb Liczba uczniów uczestniczących w programach edukacyjnych dostosowanych do lokalnych potrzeb	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – wydział oświaty	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – wydział oświaty
	1.6. Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	Liczba mieszkańców korzystających z nowych ofert kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych zrealizowanych w Gminie	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie Biblioteka – Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie Biblioteka – Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich

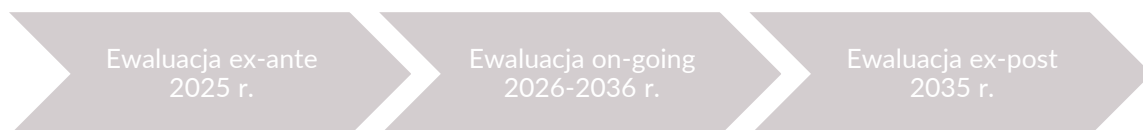
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Wskaźnik rezultatu	Kierunek zmiany do roku 2036	Źródło danych	Jednostka odpowiedzialna za pozyskanie danych
	1.7. Realizacja działań koncepcji Smart Village Złotniki Kujawskie	Liczba wdrożonych rozwiązań cyfrowych i innowacyjnych Liczba mieszkańców korzystających z usług Smart Village	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie
	1.8. Rozbudowa infrastruktury technicznej i transportowej	Długość zmodernizowanej lub wybudowanej infrastruktury drogowej i technicznej (w km) Liczba mieszkańców objętych poprawą dostępności transportowej	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
2. Rozwój gospodarczy oparty na lokalnym potencjale	2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji	Liczba wspartych przedsiębiorców i inwestorów Liczba nowych miejsc pracy powstałych dzięki realizowanym działaniom	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. działalności gospodarczej, rolnictwa, rozwiązywania problemów alkoholowych; referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. działalności gospodarczej, rolnictwa, rozwiązywania problemów alkoholowych; referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
	2.2. Wzmacnianie rolnictwa i dziedzictwa wiejskiego	Liczba gospodarstw objętych wsparciem rozwojowym Liczba działań promujących lokalne produkty i tradycje	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. działalności gospodarczej, rolnictwa, rozwiązywania problemów alkoholowych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. działalności gospodarczej, rolnictwa, rozwiązywania problemów alkoholowych
	2.3. Rozwój nowoczesnej i zrównoważonej energetyki	Liczba zrealizowanych inwestycji w odnawialne źródła energii Moc zainstalowanych odnawialnych źródeł energii (MW)	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
3. Zielona gmina	3.1. Ochrona i odbudowa zasobów środowiska naturalnego	Powierzchnia terenów naturalnych objętych działaniami ochronnymi (w ha) Powierzchnia odbudowanych terenów naturalnych (w ha)	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
	3.2. Zintegrowane planowanie przestrzenne	Liczba opracowanych dokumentów planistycznych	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds.	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Wskaźnik rezultatu	Kierunek zmiany do roku 2036	Źródło danych	Jednostka odpowiedzialna za pozyskanie danych
	i estetyka przestrzeni publicznej	Liczba zrealizowanych projektów poprawiających estetykę przestrzeni		inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
	3.3. Zrównoważony rozwój stref zamieszkania i otwartych terenów wiejskich	Liczba mieszkańców objętych poprawą warunków zamieszkania Powierzchnia terenów zagospodarowanych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju (w ha)	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie
4. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej i promocji	4.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej	Liczba nowej lub zmodernizowanej infrastruktury turystycznej Liczba turystów, którzy skorzystali z infrastruktury turystycznej	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – referat ds. inwestycji, infrastruktury i zamówień publicznych
	4.2. Kreowanie silnej i rozpoznawalnej marki Gminy	Liczba działań promocyjnych zrealizowanych w ramach budowania marki Gminy Wzrost liczby publikacji i wzmianek o Gminie w mediach i Internecie	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, spraw obronnych i archiwum, potwierdzanie profilu zaufanego, promocja	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, spraw obronnych i archiwum, potwierdzanie profilu zaufanego, promocja
	4.3. Wsparcie dla działań promujących lokalne dziedzictwo i inicjatywy społeczne	Liczba projektów promujących lokalne dziedzictwo Liczba mieszkańców uczestniczących w inicjatywach społecznych	↗	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, spraw obronnych i archiwum, potwierdzanie profilu zaufanego, promocja	Urząd Gminy Złotniki Kujawskie – stanowisko ds. zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, spraw obronnych i archiwum, potwierdzanie profilu zaufanego, promocja

Źródło: opracowanie własne

EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII

Monitoring umożliwia ocenę realizacji Strategii, w tym weryfikację poprawności jej wdrażania, zasadności podejmowanych działań oraz uzyskiwanych rezultatów. Zgodnie z poniższym schematem ewaluacja zostanie przeprowadzona na trzech etapach: przed rozpoczęciem realizacji działań (ewaluacja ex-ante), w trakcie ich wdrażania (ewaluacja on-going) oraz po zakończeniu realizacji Strategii (ewaluacja ex-post).

Ewaluacja realizacji Strategii rozwoju gminy prowadzona będzie na trzech etapach. **Ewaluacja ex-ante**, przeprowadzana przed uchwaleniem dokumentu, pozwoli ocenić, czy zaproponowane cele i kierunki działań odpowiadają rzeczywistym potrzebom rozwojowym. **Ewaluacja on-going** polega na bieżącym monitorowaniu postępów wdrażania Strategii, analizie osiągniętych rezultatów oraz identyfikowaniu konieczności aktualizacji dokumentu w związku ze zmieniającymi się warunkami. Efektem tej ewaluacji będą coroczne sprawozdania przygotowywane we współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację celów, a ewentualne zmiany Strategii zostaną poddane konsultacjom społecznym. Natomiast **ewaluacja ex-post**, prowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii, pozwoli ocenić stopień realizacji założeń, trwałość osiągniętych efektów oraz efektywność wykorzystania środków finansowych.

10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Ustalenie ram finansowych oraz identyfikacja potencjalnych źródeł finansowania Strategii Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie na lata 2026-2036 jest niezbędna w świetle aktualnych przepisów prawnych, w szczególności wynikających z Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. zmieniającej ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 862). Określenie sposobu i kwot finansowania tworzonej Strategii jest potrzebne do skutecznego wdrażania wyznaczonych celów i przedsięwzięć strategicznych. Strategia Rozwoju Gminy Złotniki Kujawskie zakłada, że realizacja wskazanych kierunków działań w ramach celów operacyjnych będzie w dużej mierze oparta na środkach własnych Gminy. Aby jednak umożliwić wdrożenie bardziej kosztownych i ambitnych projektów, przewidziano również możliwość korzystania z finansowania zewnętrznego. W tym celu Gmina planuje sięgać po środki pochodzące zarówno z sektora publicznego (np. fundusze unijne, dotacje rządowe), jak i prywatnego (np. inwestycje prywatne, partnerstwa publiczno-prywatne). Pozyskane w ten sposób fundusze będą wspierać budżet Gminy i zwiększać możliwości realizacyjne założonych celów rozwojowych. Takimi środkami mogą być:

- środki pochodzące z budżetu państwa (dotacje i programy rządowe);
- dotacje z Unii Europejskiej, w tym środki dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego/Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności oraz Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027;
- inne unijne fundusze, programy, inicjatywy, np. norweski mechanizm finansowy, mechanizm finansowy EOG, Erasmus+, programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- granty z Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarstwa Krajowego;
- środki funduszy celowych, np. Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, PFRON-u;
- środki finansowe w ramach ZIT województwa kujawsko-pomorskiego

Podstawowym źródłem informacji o aktualnej sytuacji finansowej gminy Złotniki Kujawskie pozostaje Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2025–2029, która obejmuje przedsięwzięcia o strategicznym znaczeniu dla lokalnego rozwoju. Jednakże przy planowaniu finansowania działań przewidzianych w strategii rozwoju Gminy, niezbędne jest także uwzględnienie potencjalnych źródeł wsparcia oraz skali środków dostępnych w ramach budżetu Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Tworząc ramy finansowe dla planowanych inwestycji, należy także brać pod uwagę szerszy kontekst makroekonomiczny i przewidywaną kondycję finansów publicznych w skali krajowej i regionalnej. Dlatego też strategia Gminy powinna odnosić się do kluczowych dokumentów planistycznych, takich jak: Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2024–2039, Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2030+, program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, a także dokumenty krajowe, w tym Wieloletni Plan Finansowy Państwa, Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030, Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności.

11.ELEMENTY GRAFICZNE

TABELE

Tabela 1. Zgodność celów Strategii z dokumentami wyższego szczebla	6
Tabela 2. Cele strategiczne rozwoju gminy Złotniki Kujawskie	13
Tabela 3. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców gminy	13
Tabela 4. Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy oparty na lokalnym potencjale	14
Tabela 5. Cel strategiczny 3. Zielona gmina	15
Tabela 6. Cel strategiczny 4. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej i promocji	15
Tabela 7. Liczba ludności zameldowanych w poszczególnych miejscowościach gminy Złotniki Kujawskie, 2024 rok	16
Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Podziemnych (JCWPd) w gminie Złotniki Kujawskie	21
Tabela 9. Wskaźniki rezultatów zaplanowanych działań	39

MAPY

Mapa 1. Struktura osadnicza gminy Złotniki Kujawskie	18
Mapa 2. Powiązania przyrodnicze w gminie Złotniki Kujawskie	20
Mapa 3. Główne elementy sieci transportowych w gminie	24
Mapa 4. Główne elementy infrastruktury technicznej w gminie Złotniki Kujawskie	26
Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Złotniki Kujawskie	27

RYSUNKI

Rysunek 1. Poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej	34
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego, uwzględniający obszary realizacji polityki terytorialnej	35
Rysunek 3. Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej	36